MIŞCAREA LEGIONARĂ: DOSAR BIBLIOGRAFIC

Zilele trecute am primit, prin e-mail, lucrarea de licență a unui tînăr absolvent al Facultății de Istorie, care şi-a ales să trateze un episod controversat din istoria Mişcării Legionare. Lucrarea e meritorie şi îi doresc autorului să aibă perseverența de a o dezvolta într-o teză de doctorat.

Sigur că o lucrare de licență e o lucrare de licență, dar mi s-a întîmplat să constat şi în lucrări istoriografice mai pretențioase o anume limitare bibliografică în abordarea temei respective (greu de explicat numai prin selecția critică a surselor - fie ele româneşti sau străine).

Pentru că într-o carte mai veche de-a mea (*În căutarea Legiunii pierdute*, Ed. Vremea, Bucureşti, 2001), de-acum epuizată, am alcătuit un "Dosar bibliografic" care ar putea fi de oarecare folos tinerilor interesați de istoria românească, dar şi europeană a secolului XX, m-am gîndit să-l postez şi aici, completîndu-l cu o seamă de titluri apărute între timp şi de regulă slab mediatizate.

Menționez din capul locului că, la referințe, sînt înregistrate *toate* punctele de vedere asupra legionarismului, de la cele mai favorabile pînă la cele mai ostile. "Lămuririle preliminare" arată intențiile şi limitele între care se situează modestul meu demers - consultabil, totuşi, măcar ca sugestie şi provocare. O dată postat aici, dosarul va fi updatat constant cu noile apariții mai importante privitoare la "fenomenul legionar".

(R. C.)

Arhanghelul Mihail

(frescă de la M-rea Hurezi)

Lămuriri preliminare

Încerc, cu acest “Dosar bibliografic”, nu doar să ofer o orientare mai largă cititorului interesat, dar să și pun un început de ordine în hățișul de-a dreptul deconcertant al bibliografiei legionare.

Deși probabil cea mai completă și mai sistematizată din cîte s-au alcătuit pînă acum, bibliografia care urmează este totuși departe de a fi una exhaustivă și fără cusur.

O problemă spinoasă rămîne aceea că numeroase ediții sînt greu accesibile, dacă nu chiar de negăsit: este vorba de multe dintre cele apărute în intervalul 1937-1941 (cînd s-a editat enorm și dezordonat, scoțîndu-se, succesiv sau chiar în paralel, mai multe ediții pe an din unul și același titlu, uneori în tiraje mici și cel mai adesea în condiții rudimentare, multora lipsindu-le indicațiile uzuale în producția editorială) sau de cele scoase în exil (în locurile și condițiile tehnice cele mai diverse, uneori cu un amatorism înduioșător, fără ca editorii să știe întotdeauna unii de ceilalți, iar în unele cazuri ignorîndu-se deliberat, din adversități personale sau de grup).

Dacă pentru perioada antebelică editorialistica defectuoasă se explică în primul rînd prin graba și chiar clandestinitatea tipăriturilor (“prigoanele” și cenzura ținîndu-se aproape lanț), în exilul postbelic e o realitate că marile figuri culturale ale Legiunii fie fuseseră deja decimate, fie rămăseseră izolate în țară, fie au ajuns să renunțe – din decepție, teamă sau prudență – la implicarea directă într-un activism politic prost văzut şi falimentar. Vasta și încăpățînata muncă editorială a exilului legionar n-au făcut-o eliazii şi cioråneştii, ci nişte oameni poate harnici şi cumsecade, dar fără altitudine culturală şi îndeobşte fără competențele necesare (pe care s-au străduit să şi le dobîndească singuri, “din mers”, cu mai mult sau mai puțin succes).

La acest fapt s-au adăugat, mai ales în primele două decenii de după război, instabilitatea şi modestia resurselor materiale. Constatăm astăzi că, de-a lungul unei jumătăți de veac, editurile din exil au migrat cu editorii respectivi dintr-un oraş în altul, dintr-o țară în alta, ba chiar de pe un continent pe altul, iar uneori au funcționat cu mai multe filiale, fără ca între acestea să existe o coordonare strictă. Colecția “Omul Nou”, bunăoară, se regăseşte, în timp, fie la Linz, fie la Salzburg, fie la München, fie la Miami Beach, fie la Hallandale, fie – de curând – la Braşov (cu dr. Teofil Mija), iar Editura Dacia (“Dacia” a fost însă şi numele unei colecții temporare, ca şi al unei “Biblioteci de documentare”) fie la Rio de Janeiro, fie la Madrid, fie la Paris – ca să mă rezum numai la două exemple. În aceste condiții, ambiția de a ține o evidență strictă a edițiilor (ce nu existase nici în țară) apare aproape ca o naivitate. De altfel, între noțiunile de “ediție”, “reeditare” şi “reimprimare”, ca şi între cele de “editură”, “colecție" şi “bibliotecă” (mai rar “serie”), confuzia ni se înfățişează aproape totală. Iluzia că o reimprimare anastatică echivalează cu o nouă ediție pare, de pildă, curentă în editorialistica legionară a exilului.

Din neprofesionalism sau din grabă, editorul improvizat omite adesea o precizare sau alta: fie editura, fie locul, fie anul, fie edițiile anterioare, fie textul de bază pe care l-a folosit; uneori se dispensează de foia de gardă şi chiar de tabla de materii, încurcă coloncifrurile, oscilează grafic şi ortografic etc. Alteori informațiile există, dar sînt aşezate anapoda, în afara oricărei uzanțe curente. Nu lipsesc nici nepotrivirile între sumar şi interiorul cărții, sau între copertă şi pagina de titlu (mergînd pînă la confuzii de supratitluri, titluri şi subtitluri, sau chiar pînă la variații grafice ale numelor autorilor).

Dincolo de toate aceste stîngăcii, se întîmplă, în anumite cazuri, că editorii înşişi nu mai posedă unele dintre tipăriturile lor mai vechi, iar numai cîțiva dintre ei s-au învrednicit să țină evidențe riguroase ale titlurilor şi edițiilor publicate. Cartea legionară nu s-a centralizat nicăieri, iar puținele fonduri existente, aşa incomplete

cum sînt, stau şi ele să se risipească.

Nu vreau, prin toate aceste observații, să diminuez meritele indiscutabile ale unor oameni care, urmîndu-şi crezul de tinerețe, s-au străduit, cu eforturi şi sacrificii ştiute şi neştiute, să perpetueze, cît şi cum au putut, o literatură proscrisă, în condiții vitrege şi fluctuante (cel care a realizat cel mai mult – nu doar cantitativ, ci şi calitativ – rămînînd neobositul Ion Mării). Vreau însă să arăt că a face inventarul bibliografic riguros al acestui material vast, împrăştiat şi pestriț este mai dificil decît poate părea, iar rezultatele nu pot fi decît parțiale şi relative. Este, desigur, şi principalul motiv pentru care cele două bibliografii legionare de sine stătătoare publicate pînă astăzi în exil – cea a lui Ioan Boacă şi cea a lui Nicolae Niță – sînt incomplete şi nu o dată confuze, iar pe deasupra depăşite de marele număr de publicații ieşite în țară în ultimii ani*. Nu mai vorbesc de faptul că, bune sau rele cum sînt, ele nu prea stau la îndemîna cititorului din țară, circulînd într-un cerc mai degrabă închis şi care nu întotdeauna le resimte nevoia.

Un notabil pas înainte s-a făcut, dinspre tabăra istoricilor profesionişti, prin repertoriul bibliografic inclus în volumul *Radiografia dreptei româneşti (1927-1941)*, realizat de Gh. Buzatu, Corneliu Ciucanu şi Cristian Sandache, dar şi acolo sînt semne evidente că treaba s-a făcut cam în grabă, cu criterii insuficient de clare sau de unitare. S-ar mai putea adăuga, ca demers mai consistent, pentru referințele străine la legionarism (şi ele anevoie de monitorizat, chiar dacă între timp a apărut şi facilitatea internetului), ampla listă bibliografică (nici pe departe completă şi impecabilă) din anexele volumului Julius Evola, *Naționalism şi asceză* din 1998 (listă reluată şi în dosarul care urmează, cu unele adaosuri de titluri mai noi). Desigur, se pot consulta cu folos şi indicațiile bibliografice din anumite studii (în speță, teze de doctorat) dedicate Mişcării Legionare, fie ele româneşti sau străine (Armin Heinen, Francisco Veiga, Dragoş Zamfirescu etc.), dar acolo autorii nu-şi propun nicidecum să facă arheologie bibliografică, fiind, pe de altă parte, tributari unor cadre lingvistice, informative, tematice sau ideologice ce le limitează în mod fatal "orizontul bibliografic".

Aşa stînd lucrurile, "Dosarul bibliografic" pe care-l ofer aici se vrea măcar o jumătate de pas înainte față de ansamblul încercărilor anterioare, precum şi o eventuală provocare pentru întreprinderi viitoare mai precis motivate şi mai îndelung pritocite. Bibliograful ideal al problemei va trebui să se poată deplasa pe îndelete în cîteva puncte-cheie din Europa şi America (Freiburg, München, Madrid, Hamilton, Florida etc.), să contacteze – dincolo de anumite relații particulare – toate editurile şi fundațiile legionare din țară, să cerceteze sistematic fondurile astăzi accesibile ale

Bibliotecii Academiei şi ale altor cîteva biblioteci mari din Bucureşti şi din ţară, precum şi ale unor arhive de stat (fără să-şi facă iluzia, cu toate acestea, că ar putea obţine, pînă la capăt, un inventar de cuprindere sau precizie absolute). Efortul său ar fi motivat şi înnobilat de faptul că ar ajuta la acoperirea ştiinţifică a unui segment important al istoriei contemporane, cu ramificaţii la nivelul întregii drepte europene, dar şi al culturii tradiţionale în genere. Un capitol aparte, dar organic legat de ansamblu, îl constituie astăzi uriaşa cantitate de literatură memorialistică din spaţiul concentraţionar comunist – în cea mai mare parte a lui, prelungire tragică a istoriei legionare.

În cele ce urmează, am împărţit materia în trei mari secţiuni: **1) Literatura legionară** propriu-zisă, **2) Referinţe româneşti** (nelegionare) şi **3) Referinţe străine**. Prima secţiune are la rîndul ei trei subsecţiuni: **1. 1. Literatura clasică** legionară (de pînă la 1941); **1. 2. Literatura exilului** legionar; **1. 3. Literatura "de sertar" şi postcomunistă**. Criteriul de bază al ordonării materialului este cel *alfabetic*, iar sub numele aceluiaşi autor – cel *cronologic*. Mărturisesc că nu mi-a fost întotdeauna lesne să încadrez un autor sau un titlu într-o secţiune (subsecţiune) sau alta, aşa că în cîteva cazuri a trebuit să procedez mai degrabă opţional**.

Fireşte, selecţia titlurilor s-a efectuat şi aici cu un fatal coeficient de subiectivitate, care nu priveşte însă *corpus*-ul fundamental. Cred că nu am omis nimic esenţial, mai ales la prima secţiune (care de fapt este baza tuturor celorlalte – realizate sau doar posibile). Poate că ar mai fi fost necesară, de aş fi avut mai mult răgaz şi mai multă încăpăţînare, şi o secţiune separată în care să fie înregistrate titlurile unor autori cu trecut şi *forma mentis* legionare (unii dintre ei publicaţi chiar şi în vremea mai tîrzie a comunismului), dar care n-au abordat direct problema, nici nu şi-au pus explicit operele sub un semn politic strict determinat (exemple: Vasile Băncilă, Dumitru Stăniloae, Constantin Noica, Vasile Lovinescu, Vintilă Horia, Alexandru Ciorănescu etc.), precum şi una privitoare la autori de orientări înrudite şi clar asumate, mai ales din interbelic, cînd fenomenul dreptei româneşti a fost nu numai extins, dar şi destul de divers (exemple: A. C. Cuza, Nicolae C. Paulescu, Mihail Manoilescu, Gh. I. Brătianu, Mircea Vulcănescu, Ilariu Dobridor ş. a.). În fine, vreau să menţionez că am lăsat deoparte cazurile extrem de controversate, gen Iosif Constantin Drăgan***, sau delirant pătimaşe, precum atacul lui M. Calciu împotriva lui Horia Sima ("dihania întunericului") sau cel al lui M. Stavri împotriva lui Şerban Suru ("un impostor în cămaşă verde").

Pentru literatura legionară clasică am căutat să indic atît ediţiile princeps, cît şi cele mai bune ediţii ulterioare (sau, după caz, pe cele mai recente). De asemenea, am

înregistrat, cu rare excepții (ținînd de nesiguranța informației), traducerile în limbi străine, relativ numeroase (indicînd la sfîrșit, în paranteză, numele traducătorilor, în măsura în care mi-au fost cunoscute).

În ce privește secțiunile de "Referințe", le-am înregistrat la un loc atît pe cele favorabile cît și pe cele nefavorabile, atît pe cele pretins obiective cît și pe cele nedisimulat subiective, pentru că altminteri aș fi dat curs unor diviziuni arbitrare, plasînd poate corect anumite cazuri, dar pe multe altele încadrîndu-le riscat. Cred că se va observa intenția de a ține o cumpănă între pozițiile vădit *pro* și cele vădit *contra*, nelipsind nici destule poziții "reci" și echilibrate, mai ales occidentale, pe care le-aș recomanda cu precădere.

Dacă uneori schema *autor-titlu-editură-oraș-an de apariție* se prezintă cu un element lipsă, aceasta nu este rezultatul neglijenței, ci neputința determinării (fie că volumele nu poartă precizarea respectivă, fie că edițiile cu pricina nu mi-au fost accesibile direct, astfel că m-am văzut nevoit să le preiau din alte surse, nu întotdeauna suficient de scrupuloase). Dacă aproximativ două treimi din totalul titlurilor și edițiilor înregistrate au putut fi consultate direct, pe celelalte am fost în situația de a le reda prin diverse surse intermediare, mai mult sau mai puțin deficitare. În aceste cazuri, însă, am căutat să confrunt mai multe mențiuni, nu o dată întîmplîndu-se să completez/definitivez schema din trei, patru și chiar mai multe surse indirecte. Marja de eroare este astfel destul de scăzută, dar unele inexactități e de presupus că tot s-au strecurat, caz în care solicit înțelegerea și îngăduința cititorului.

Acolo unde mi s-a părut că se impun, am făcut și alte scurte precizări între paranteze (pseudonime, prefețe, postfețe, cuprins sau tematică generală, traduceri, circulație etc.), pentru precizările mai lungi sau mai interpretative utilizînd și notele de subsol. Tipografia este indicată, de regulă, acolo unde pe volume nu figurează explicit editura (sau alte precizări echivalente).

Am reținut – trebuind să mă încadrez într-un spațiu limitat, dar avînd în vedere și mai lesnicioasa lor accesibilitate – mai ales volumele sau broșurile, înregistrînd doar în mod excepțional și unele apariții din periodice (cînd mi s-au părut de o importanță aparte și/sau de negăsit ca atare în vreun volum), ceva mai numeroase în ultima secțiune. Tot numai în mod excepțional au fost înregistrate scrierile cu caracter beletristic (care ar putea face obiectul unei bibliografii separate, de un interes mai larg, cultural și estetic).

Rămîn, după cum se vede, destule de adăugat sau de îmbunătățit. Nu exclud posibilitatea de a realiza eu însumi, în timp, un dosar bibliografic mai complet și mai

precis (deşi am, în preocupările mele, multe alte priorităţi). În această perspectivă, orice informaţie sau sugestie avizată va fi primită cu interes şi recunoştinţă.

Răzvan CODRESCU

* Ceea ce este valabil şi în privinţa chinuitului "Rezumat orientativ al literaturii legionare" inclus în vol. VII al publicisticii lui Horia Sima (eds. Victor Corbuţ şi Traian Golea), din 1994.** Bunăoară, *Corespondenţa cu Welt-Dienst*-ul a lui Ion I. Moţa, datînd din 1934-36, am optat s-o pun totuşi la literatura exilului (unde a fost prima oară editată şi comentată, două decenii mai tîrziu, de C. Papanace). Iar faţă de o carte precum Louise David, Ion Mării, *A Grenoble sur les traces du Capitaine*, Ed. Dacia, Madrid, 1971, m-am simţit îndreptăţit s-o înregistrez de două ori: o dată la 1. 3 (Literatura legionară a exilului) şi a doua oară la 3 (Referinţe străine).*** A se vedea, totuşi, pentru înţelegerea scandalului aferent, Constantino Dragan, *Il corporativismo romeno. Cenni sulla dottrina legionaria*, Stamperia Romana, Roma, 1940 (extras din revista *Conquiste d'Impero*, nr. 3-4, 29 nov. 1940). Nu ştiu cît de sincer legionar a fost Iosif Constantin Drăgan în tinereţe, dar mai tîrziu a avut legături dubioase cu regimul ceauşist şi cu mediile securiste, înscriindu-se pe linia unui protocronism de cea mai jenantă vecinătate naţional-comunistă (şi care continuă să aibă manifestări derutante pînă în ziua de azi).

Procesiunea legionară de la înmormîntarea lui Moţa şi Marin

1. LITERATURĂ LEGIONARĂ1.1. Literatura clasică

******* *Adevărul în procesul Căpitanului*, Bucureşti, 1938; reed. Col. "Omul Nou", Miami Beach, 1980. *Cf*. şi *Il Processo Codreanu*, a cura di Horia Cosmovici, Ed. all'insegna

del Veltro, Parma, 1989 (Claudio Mutti).
Almanahul "Cuvântul" - 1941, Bucureşti, 1940.
Antonescu, Generale **Ion**, *Per la realizzazione della Romania Legionaria. Proclamazioni, discorsi, avviamenti*, Imprimeria Naţională, Seria "Zidire Nouă" – Nr. 1, Bucureşti, 1940. *Cf*. şi I. Antonescu, A. Constant, *Per una Romania legionaria*, Il Settimo Sigillo, Roma, 2000.
Banea, Ion, *Căpitanul*, Ed. "Totul pentru Ţară", Sibiu, 1936 (ed. cenzurată); ed. II: 1937; reed. Salzburg (Col. "Omul Nou"), 1951, şi Ed. Gordian, Timişoara, 1995; trad. it.: *Il Capitano*, Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1983 (Claudio Mutti), dar şi München (Col. "Europa"), în acelaşi an.
Banea, Ion, *Rînduri către generaţia noastră*, Cluj, 1935 (cu o introducere de Ion I. Moţa); reed. Imprimeriile "Frăţia Românească", Bucureşti, 1940, apoi Salzburg (Col. "Omul Nou"), 1951. Există şi o traducere în engleză – *Lines for our Generation* – ale cărei date editoriale nu-mi sînt cunoscute.
Banea, Ion, *Ce este şi ce vrea Mişcarea Legionară (Cărticică pentru săteni)*, Tip. Vestemean, Sibiu, 1937.
Banea, Ion, *Opere complete*, Colecţia "Omul Nou", München, 1970 (cu o prefaţă de Horia Sima).
Belimace, Doru, *Revoluţia fascistă*, Bucureşti, 1935; ed. a II-a: Tip. "Bucovina" – I. E. Torouţiu, Bucureşti, 1940.
Bernea, Ernest, *Cartea Căpitanilor*, Tip. "Bucovina" – I. E. Torouţiu, Bucureşti, 1937 şi 1940; reed. Salzburg (Col. "Omul Nou"), 1952.
Bernea, Ernest, *Stil legionar*, Tip. "Bucovina" – I. E. Torouţiu, Bucureşti, 1937; reed. Salzburg (Col. "Omul Nou"), 1953.
Bernea, Ernest, *Îndemn la simplitate. Mărturisiri pentru un Om Nou*, Ed. Cugetarea, Bucureşti, 1939 şi 1941; reed. *Mărturisiri pentru un Om Nou*, Col. "Omul Nou", Salzburg, 1953, şi *Îndemn la simplitate*, Ed. Anastasia (Col. "Elita interbelică"), Bucureşti, 1995; trad. port.: *Testemunhos para un homem nôvo*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1970 (Faust Brădescu, Gerardo Dantes Barretto).
Bernea, Ernest, *Ctitorii. Pagini de luptă politică şi spirituală*, Imprimeria Naţională, Bucureşti, 1940.
Brăileanu, Traian[1], *Sociologia şi arta guvernării (articole politice)*, Tip. Mitropolitul Silvestru, Cernăuţi, 1937; ed. a II-a: Ed. Cartea Românească, Bucureşti, 1940.
Brăileanu, Traian, *Teoria comunităţii omeneşti*, Institutul de Arte Grafice "Cugetarea", Bucureşti, 1941; reed. Ed. Albatros-Clusium, Cluj-Napoca, 2000. *Cf*., tangenţial, şi Traian Brăileanu, *Memorii. Statul şi comunitatea morală*, Ed. Albatros,

Bucureşti, 2003 (ed. şi prefaţă de Dan Dungaciu), sau *Politica*, Ed. Albatros, Bucureşti, 2003 (ed. şi prefaţă de Constantin Schifirneţ).

Cantacuzino, Alexandru, *Între lumea legionară şi lumea comunistă*, Bucureşti, 1935 (cenzurat); ed. a II-a: Ed. Mişcării Legionare, Bucureşti, 1940.

Cantacuzino, Alexandru, *Pentru Christos*, Tip. “Tiparul Universitar”, Bucureşti, 1937 (însemnări de pe frontul spaniol); reed. Ed. Mişcării Legionare, Bucureşti, 1940, şi Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1952.

Cantacuzino, Alexandru, *Opere complete*, Col. “Omul Nou”, München, 1969, reed. în aceeaşi colecţie, f. l. [Miami Beach?], 1990 (cu o prefaţă de Horia Sima).

Cioran, Emil[2], *Schimbarea la faţă a României*, Ed. Vremea, Bucureşti, 1939 şi 1941 (ed. princeps: 1936); reed. (autocenzurată) Ed. Humanitas, Bucureşti, 1990.

Cioran, Emil, "Profilul interior al Căpitanului", în *Glasul strămoşesc*, Sibiu, anul VI, nr. 10, 25 decembrie 1940. *Cf*. şi culegerea *Mişcarea Legionară în texte originale şi imagini*, Ed. Lucman, Bucureşti, f. a.

******* *Cîntece legionare*, Ed. “Totul pentru Ţară”, Bucureşti, 1937; ed. a II-a: Col.“Europa”, München, 1977 (cuprinde în plus: “Imnul românilor secuizaţi” şi “Imnul biruinţei”); trad. it.: *Al passo con l’Arcangelo. Ritmi legionari*, Ed. all’insegna del Veltro, Parma, 1982 (Claudio Mutti). *Cf*. şi *Cartea de cîntece*, Ed. Fundaţia Culturală Buna Vestire, Bucureşti, 1999.

Codreanu, Corneliu Z., *Scrisori studenţeşti din închisoare (Văcăreşti, 9 octombrie 1923 – 30 martie 1924)*, Tip. “Libertatea” – Orăştie, Iaşi, 1925; reed. recentă: Ed. Ramida, Bucureşti, 1998.

Codreanu, Corneliu Z., *Cărticica şefului de cuib*, Tip. C. S. m. c. [?], Bucureşti, 1933 (numeroase ediţii sau reeditări anastatice în ţară şi în străinătate); cea mai bună ediţie antebelică: ed. a VI-a, Ed. Mişcării Legionare, Bucureşti, 1940; dintre numeroasele reeditări postbelice, *cf*. ediţia din Col. “Omul Nou”, Miami Beach, 1990 (recomandată drept ed. a XII-a, deşi acelaşi lucru îl pretinde şi ediţia din Col. “Europa”, München, 1987); trad. it.: *Il Capo di Cuib*, Ed. di Ar, Padova, 1974, 1981 şi 2002 (Claudio Mutti); trad. fr.: *Le Livret du Chef de Nide*, Ed. “Pămîntul Strămoşesc”, Paris, 1978; trad. sp.: *Manual del Jefe*, Ed. Nothung, Barcelona, 1984 (Manuel de la Isla); trad. engl.: *Legion: The Nest Leader’s Manual*, Rising Press/Nationalist Books, BCM Kursaal, f. a.; trad. germ.: *Handbuch für die Nester*, Regin-Verlag, 2007 (Claudiu Mihuţiu).

Codreanu, Corneliu Z., *Pentru legionari*, vol. I [volumul al doilea n-a mai fost scris], Editura “Totul pentru Ţară”, Tipografia Vestemean, Sibiu, 1936 (numeroase reeditări anastatice, în ţară şi în străinătate, ultima la Editura Gordian, Timişoara, 1993, cu o

prefață de Horia Sima: "Destinul scrierilor legionare" – pp. 477-482); cea mai bună ediție antebelică: ed. a III-a, Ed. Mișcării Legionare, București, 1940; a IX-a, Ed. Scara, București, 1999 (marcînd centenarul nașterii autorului)[3]; trad. fr.: *La Garde de Fer (Pour les légionnaires)*, Éd. Prométhée, Paris, 1938/1971, reed. Col."Omul Nou" (Ion Mării-Belmain), Grenoble, 1972; trad. it.: *Guardia di Ferro (Per i legionari)*, Casa Editrice Nazionale [Collezione politica "Europa giovane"], Roma-Torino, 1938 (incompletă), apoi Padova, 1972 (integrală), și *Per i legionari*. *Guardia di Ferro* (trad. nouă), Ed. de Ar, Padova, 1984 (Claudio Mutti); trad. germ: *Eiserne Garde (An meine Legionäre)*, Brunnen-Verlag, Berlin, 1939 (Willi Bischoff), reed. 1940 și 1941, apoi Col. "Omul Nou", München, 1970 și 1972, și Col. "Europa", München, 1987; trad. sp.: *Guardia de Hierro (Para los legionarios)*, Ed. Nacional, Madrid, 1940, reed. Col. "Omul Nou", München, 1972, apoi Ed. Bau, Barcelona, 1976, și Ed. Huguin, Barcelona, 1983; trad. engl.: *For my legionaries (The Iron Guard)*, Ed. "Libertatea", Madrid, 1976 (tipărită de Liberty Bell Publications, U.S.A).

Codreanu, Corneliu Z., *Circulări și manifeste*, Ed. "Totul pentru Țară", București, 1937; ed. a II-a: Ed. Mișcării Legionare, București, 1941; ed. a V-a: *Circulări și manifeste: 1927-1938*, Col. "Europa", München, 1981 (cu precizarea: "Reimprimare după ediția a II-a, corectată și întregită"); trad. it.: *Circolari e manifesti*, Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1980 (Claudio Mutti); trad. engl.: *Circulars and Manifests* (nu cunosc datele editoriale).

Codreanu, Corneliu Z., *Însemnările de la Jilava*, Rostock, 1942 (tipărite de membrii în exil ai Cuibului "Grigore Pihu")[4]; reed. Col. "Omul Nou", la Linz, în 1951, și la München, în 1968, apoi Col. "Europa", München, 1994 (cea mai bună ediție de pînă acum); trad. it.: "Memorie inedite", în vol. Eminardo Salleo, *Mussolini e Codreanu*, Libreria Agate, Palermo, 1942, reed. separat sub titlul *Diario del carcere*, Ed. di Ar, Padova, 1970, apoi în 1982, la aceeași editură, în trad. nouă; trad. sp.: *Diario de Jilava*, Ed. "Libertatea", Barcelona, 1952 (Nicolae Roșca), apoi *Diario de la cárcel*, Cruz y Fierro Editores, Buenos Aires, 1974 (cuprinde în apendice și "Testamento de Ion Motza"); trad. germ.: *Aufzeichnungen im Kerker*, Col. "Europa", München, 1984; trad. fr.: *Journal de prison*, Éd. Pardès, Puiseaux, 1986 (Faust Brădescu); trad. port.: *Anotações da prisão de Jilava*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1988.

Constant, Alexandru, *Die Legion marschiert*. *Vorträge und aufsätze*, Imprimeria Națională, București, 1940 (nu știu dacă a existat și o ediție în română, dar înclin să cred că da).

Cosmovici, Horia, *România Legionară și Axa*, București, 1940; reed. Salzburg (Col. "Omul Nou"), 1953; trad. it.: *La Romania legionaria e l'Asse*, București, 1940, reed.

în 1999 de Associazione Culturale “Raido” din Roma. *Cf.* şi *Statul şi elita legionară*, Col. “Omul nou”, Salzburg, 1953 (conferinţă ţinută la Giurgiu, pe 1 decembrie 1940, despre care nu ştiu unde s-a tipărit iniţial).
Cosmovici, Horia, *Poziţia României reînnoite în noua ordine europeană*, Ed. “Vremea”, Bucureşti, 1940.
Covrig-Nonea, Ion, *Mişcarea Legionară şi minorităţile*, Ed. Mişcării Legionare, Bucureşti, 1937.
Cuvântul Studenţesc, anul XII, nr. 1-4, ianuarie-februarie 1937 (număr special despre Moţa şi Marin; aici se regăsesc, printre altele, şi biografiile lui Ion I. Moţa şi Vasile Marin, alcătuite de A. Vântu şi respectiv M. Polihroniade).
******* *Din luptele tineretului român: 1919-1939 (culegere de texte)*, Ed. Fundaţiei Buna Vestire, Bucureşti, 1993 (antologie de texte legionare clasice, referinţe şi documente, inclusiv dezbaterile de la procesul lui Codreanu din mai 1938 – cf. pp. 273-409). *Cf.* şi Stelian Stănicel, *Privind spre cer/Regards vers le ciel/Aiming towards Heaven*, Madrid, 1986 (culegere trilingvă din textele lui Codreanu).
Dobre, Bănică, *Crucificaţii. Zile trăite pe frontul spaniol*, Tip. Isvor, Bucureşti, 1937; ed. a III-a revăzută, Imprimeriile “Cuvântul” SAR, Bucureşti, 1940; reed. Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1951 (prefaţă de Gh. Cantacuzino-Grănicerul).
Dumitrescu-Borşa, Ion, *Cea mai mare jertfă legionară*, Ed. “Totul pentru Ţară”, Sibiu, 1937; reed. Bucureşti, 1940 şi Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1951.
Dumitrescu-Zăpadă, Constantin, *Trădătorul*, Bucureşti, 1935 (este vorba de cazul Mihai Stelescu).
Eliade, Mircea, *Textele “legionare” şi despre “românism”*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001 (ed. M. Handoca). *Cf.* şi Mircea Eliade, *Profetism românesc*, 2 vols., Ed. “Roza Vînturilor”, Bucureşti, 1990 (publicistică: 1927-1938, dar şi cîteva texte din anii ‘50; ed. Dan Zamfirescu).
Eliade, Mircea, *Salazar şi revoluţia în Portugalia*, Ed. “Muncă şi Lumină”, Bucureşti, 1942 (altă ediţie: *Salazar şi revoluţia din Portugalia*, Ed. Gorjan, Tîrgu-Jiu, 1942); reed. Ed. Scara, Bucureşti, 2002.
Gârcineanu, Victor Puiu, *Din lumea legionară*, Col. “Rânduiala”, Bucureşti, 1937 şi 1940; reed. Salzburg (Col.“Omul Nou"), 1951.
Herseni, Traian, *Mişcarea Legionară şi ţărănimea*, Tip. “Bucovina" – I. E. Torouţiu, Bucureşti, 1937; ed. a II-a: Ed. Mişcării Legionare, Bucureşti, 1940.
Herseni, Traian, *Mişcarea Legionară şi muncitorimea*, Tip. Isvor, Bucureşti, 1937; ed. a II-a: Institutul Modern de Arte Grafice “D. Andreescu”, Bucureşti, 1940.
Imbrescu, Ilie, *Mişcarea Legionară şi Ortodoxia*, Ed. Mişcării Legionare, Bucureşti,

1937.
Imbrescu, Ilie, *Biserica și Mişcarea Legionară*, Ed. Cartea Românească, București, 1940.
Ionescu, Nae, Prefața la romanul lui Mihail Sebastian, *De două mii de ani…*, Ed. "Naționala-Ciornei", București, 1934; reed. Ed. Humanitas, Bucureşti, 1990 (prefața: pp. 7-25); trad. fr.: *La question juive et la réponse d'un orthodoxe des anées trente*, Librairie Roumaine Antitotalitaire, Paris, 1997 (Pierre Bardonnet [?]).
Ionescu, Nae, *Roza vînturilor – 1926-1933*, culegere îngrijită de Mircea Eliade, Ed. "Cultura Națională", Bucureşti, 1937 (postfața lui M. Eliade: pp. 421-445); reed. anastatică Ed. "Roza Vînturilor", București, 1990[5] (prefață de Dan Zamfirescu), apoi Ed. Hyperion, Chişinău, 1993 (postfață de Nicolae Dabija). *Cf*. şi Nae Ionescu, *Teologia. Integrala publicisticii religioase*, Ed. Deisis, Sibiu, 2003 (ed. și introd. de Dora Mezdrea); Nae Ionescu, *Drumurile destinului românesc*, Ed. Vremea, Bucureşti, 2011 (antologie și prefață de Miruna Lepuş).
Ionescu, Nae, *Fenomenul legionar*, Ed. Armatolii, Cetatea Eternă [Roma], cu o introducere de Constantin Papanace, 1963 (patru conferințe ținute în lagărul pentru legionari de la Miercurea Ciuc, în mai 1938, de paternitate îndoielnică); reed. Ed. Antet-Press, Bucureşti, 1993, şi în vol. *Istoria Mişcării Legionare scrisă de un legionar* [Ştefan Palaghiță, *Garda de Fier. Spre reînvierea României*, Buenos Aires, 1951], Ed. "Roza Vînturilor", Bucureşti, 1993 (pp. 339-364); trad. it.: *Il fenomeno legionario*, Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1998 (Claudio Mutti).
Istrate, Gheorghe, *Frăția de cruce*, Bucureşti, 1935; ed. a II-a: 1937; reed. Salzburg (Col. "Omul Nou"), 1952 (cu o prezentare de Vasile Mailat); ed. a 4-a: Ion Mării, 1994 (Printed in Germany).
Marin, Vasile, *Fascismul. Organizarea constituțională a Statului Corporativ Italian*, Monitorul Oficial şi Imprimeriile Statului, Bucureşti, 1932, apoi Serviciul și Editura Colportajului Legionar, Bucureşti, 1933; reed. Ed. Cartea Românească, București, [1940]; ediția cea mai recentă ("ediția a II-a [sic], îngrijită de Radu-Dan Vlad, cu un cuvînt înainte de prof. univ. dr. Ioan Scurtu"): Ed. Majadahonda, București, 1997.
Marin, Vasile, *Crez de generație*, ed. a II-a, cu un cuvînt înainte de Corneliu Z. Codreanu şi o prefață de Nae Ionescu, Tip. "Bucovina" – I. E. Torouțiu, București, 1937; ed. a IV-a: Col. "Europa", München, 1977 (include și biografia lui V. Marin de M. Polihroniade – pp. 223-235); ediția cea mai recentă: Ed. Majadahonda, București, 1997.
Mehedinți, Simion[6], *Creştinismul românesc. Adaos la Caracterizarea etnografică a poporului român*, Ed. Cugetarea, Bucureşti, 1941; reed. Ed. Anastasia, București,

1995, şi Ed. Terra, Focşani, 2006 (cu o prefaţă de Răzvan Codrescu, postată şi pe acest blog: "Simion Mehedinţi şi creştinismul românesc").

Moţa, Ion I., *Liga Naţiunilor – idealul, viciile şi primejdia ei*, Conferinţă ţinută la Cercul de Studii al Centrului Studenţesc Bucureşti în ziua de 15 Decembrie 1929, Institutul de Arte Grafice "Bica", Bucureşti, 1930 (broşură care anticipează teza de doctorat, *La sécurité juridique dans la Société des Nations*, susţinută la Grenoble, în 1932[7]).

Moţa, Ion I., *Cranii de lemn. Articole: 1922-1936*, Sibiu, 1936; ed. a II-a: Ed. "Totul pentru Ţară", Bucureşti, 1937; ed. a IV-a: Ed. Mişcării Legionare, Bucureşti, 1940; Ediţia Monumentul MM: Col. "Omul Nou", München, 1970 (include în plus: conferinţa "Liga Naţiunilor" – pp. 257-280; "Testamentul" – pp. 285-309; biografia lui I. I. Moţa de A. Vântu – 311-339); trad. it.: Ion I. Motza, *L'uomo nuovo*, Ed. di Ar, Padova, 1978 (Claudio Mutti); trad. sp.: *El hombre nuevo*, Ed. Ojeda, Barcelona, 1999 (Antonio Medrano).

Moţa, Ion I., *Prezent!*, Tip. "Bucovina" – I. E. Torouţiu, Bucureşti, 1937; ed. a II-a: Colecţia "Europa", München, 1977 ("Reproducere facsimilă").

Pavel, Sorin[8], Petre Ţuţea, Nicolae Tatu ş. a., *Manifestul Revoluţiei Naţionale*, Tip. Miron Neagu, Sighişoara, 1935; reed. Ed. Crater, Bucureşti, 1998 (ed. Marin Diaconu)[9]. *Cf*. şi Petre Ţuţea, *Reformă naţională şi cooperare. Manifestul revoluţiei naţionale. Istoria cooperaţiei. Addenda*, Ed. Elion, Bucureşti, 2001 (în colab.), dar şi *Anarhie şi disciplina forţei*, Ed. Elion, Bucureşti, 2002 (articole din tinereţe).

Polihroniade, Mihail, *Tineretul şi politica externă*, Ed. Mişcării Legionare, Bucureşti, 1940; reed. Col. "Omul Nou", Salzburg, 1952.

******* *Procesele lui Corneliu Zelea Codreanu*, 2 vols., Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1999.

******* *Protocoalele Înţelepţilor Sionului*, Ed. şi Tip. "Libertatea", Orăştie, 1923 (trad. de Ion I. Moţa după ediţia franceză a lui Roger Lambelin, cu ample comentarii de I. C. Cătuneanu şi Em. Vasiliu-Cluj)[10]; reed. Ed. Alma Tip, Bucureşti, 1997.

******* *Tabăra de muncă*, Tip. "Universul", Bucureşti, 1936 (album, cu un cuvînt înainte de Mihail Polihroniade).

Tase[11], Mihail, *Miti Dumitrescu, legionarul care n-a purtat nici o clipă cămaşa verde*, Ploieşti, Tip. "Presa Noastră", 1940; ed. a II-a: Col. "Omul Nou", Salzburg, 1952 (cu o prefaţă de Horia Sima şi o lămurire de Gheorghe Tase).

Testamentul lui Ion Moţa, Tip. Isvor, Bucureşti, 1937; ed. a II-a: Ed. Mişcării Legionare, Bucureşti, 1940; ed. a VI-a: Col. "Europa", München, 1990; trad. it.: *Testamento di Ion Motza. Il tributo di sangue della Guardia di Ferro di Romania nella lotta contro il bolscevismo in Ispagna*, Stab. Arti Grafiche F. Canella, Roma, 1937,

reed. 1941 (Mario Sani); versiune nouă în Ion I. Motza, *L'uomo nuovo*, ed. cit., apoi şi separat: *Testamento di Ion Motza*, Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1984 (Claudio Mutti); trad. germ.: *Das Vermächtnis Ion I. Motzas. Das Blutopfer der Eisernen Garde an der nazionalspanische Front*, Rudolph Pfau Verlag, Berlin, 1938, reed. *Das Testament Ion Motzas. Das Blutopfer der Eisernen Garde an der nazionalspanische Front*, Col. "Omul Nou", München, 1994; trad. sp.: "Testamento de Ion Motza", în vol. *Legionarios rumanos Motza y Marín: ¡Presentes!*, Madrid, 1941 (reed. Barcelona, 1978), apoi şi separat: *Testamento de Ion Motza*, Ed. Amigos de Majadahonda, Madrid, 1962, sau *Testamento de Ion Moța*, Col. "Europa", München, 1984 (reed. 1990). *Cf*. şi *Ion I. Moța, Prezent!*, Tip. "Bucovina" – I. E. Torouțiu, Bucureşti, 1937, reed. Col. "Europa", München, 1977.

Totu, Nicolae, *Însemnări de pe front. Note din expediția legionară în Spania: noiembrie 1936 – ianuarie 1937*, Ed. Curierul, Sibiu, 1937; ed. a II-a: Col. "Omul Nou", Salzburg, 1952; trad. sp.: *Notas del frente español (1936-1937)*, cu un prolog de Ricardo Villalba Rubio, Ed. Dacia, Madrid, 1970 (Ovidiu Țîrlea)[12].

Veverca, Ion, *Suflet şi gînd legionar*, Bucureşti, 1937; ed. a III-a: Imprimeriile "Cuvântul", Bucureşti, 1941; reed. Salzburg (Col. "Omul Nou"), 1952.

Zelea-Codreanu, Corneliu, vezi **Codreanu, Corneliu Z.**

Doi intelectuali de marcă
implicați în aventura legionară:
Nae Ionescu şi Mircea Eliade

1.2. Literatura exilului

******* *Adevărul despre Mişcarea Legionară…*, Romanian Historical Studies [Traian Golea], Hallandale [Florida], 1996. *Cf*. și *The Truth about the Legionary Movement*, Romanian Historical Studies, Miami Beach, 1992.

Amzăr, Dumitru Cristian, *Jurnal berlinez*, Ed. România Press, București, 2005 (ed. Dora Mezdrea).

******* *Antologia asociațiilor şi personalităților culturale româneşti din exil: 1940-1990*, ed. a II-a, Romanian Historical Research Institute, San Diego, 1991.

Arnăutu, Nicolae, *Amintiri. Contribuții la istoria Mişcării Legionare*, Ed. "Cuget Românesc", Buenos Aires, 1974.

Baciu, Nicolae, *Yalta şi crucificarea României*, Ed. Europa, Roma, 1983; reed. Fundația Europeană Drăgan, f. l., 1990.

Baciu, Nicolae, *Agonia României*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1990.

Bacu, Dumitru, *Piteşti – centru de reeducare studenţească*, Col. "Dacoromanica", Madrid, 1963; reed. 1989 (Ed. "Cuvântul Românesc", Hamilton/Ontario, cu o prefaţă de pr. Gh. Calciu), 1991 (Ed. Atlantida, Bucureşti – ed. cenzurată) şi 2011 (Ed. Christiana, Bucureşti – ed. Răzvan Codrescu); trad. engl.: *The Anti-Humans. Students Reeducation in Romanian Prisons*, Ed. "Soldiers of the Cross", Englewood (Colorado), 1971.

Bălănescu, Gabriel, *Din împărăţia morţii. Cronică rezumată din închisori*, Ed. Dacia, Madrid, 1981; reed. Ed. Gordian, Timişoara, 1994.

Bărbulescu, Marin, *Centrul studenţesc legionar din Timişoara. Mărturii pentru istorie*, Ed. Mişcării Legionare, Madrid, 1988 (cu o prefaţă de Horia Sima).

Binder, Inge Katharina, *Exilul şi experienţa culturală. Asociaţii şi instituţii româneşti în Apus (1945-1989)*, Münster, 1993 (teză de doctorat).

Boacă, Ioan, *Bibliografie legionară*, Col. "Omul Nou", Miami Beach, 1993 (dezastruoasă: structurată aberant, plină de erori sau omisiuni, incapabilă să respecte un criteriu alfabetic sau cronologic, radical simistă).

Boieru, Ion, vezi **Halmaghi, Ion**

Bordeianu, Dumitru Gh., *Mărturisiri din mlaştina disperării* (2 vols. – ed. Marcel Petrişor), Ed. Gama, Bucureşti, 1995 (primul volum relatează despre *Piteşti*, iar al doilea despre *Gherla*); reed. Ed. Scara, Bucureşti, 2001 (într-un singur volum). O primă formă a cărţii, numită *Piteşti*, apăruse la Ed. Mişcării Legionare, Madrid, 1992, urmată de *Mărturisiri. Din mlaştina disperării (Cele văzute, trăite şi suferite la Piteşti şi Gherla)*, Ed. Mişcării Legionare, Paris, 1992, şi *Gherla. Din mlaştina disperării*, Ed. Mişcării Legionare, Paris, 1993.

Borobaru, Traian – vezi *Legiunea în imagini*

Brădescu, Faust, *Antimachiavelism legionar*, Ed. "Carpaţii", Madrid, 1962; trad. fr.: *Antimachiavélisme légionnaire*, Col. "Dacia", Rio de Janeiro, 1963.

Brădescu, Faust, *Conducere şi disciplină*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1966; reed. actualizată: *Conducere şi disciplină (Problema conducerii în Mişcarea Legionară)*, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 2000.

Bradesco, Faust, *Les trois épreuves légionnaires. Eléments de doctrine*, Ed. Prométhée, Paris, 1972 (cu o prefaţă de Rémy de Laon).

Brădescu, Faust, *Le Nid – unité de base du Mouvement Légionnaire*, Ed. "Carpaţii", Madrid, 1973.

Brădescu, Faust, *Mişcarea Legionară şi spiritul religios*, Ed. "Carpaţii", Madrid, 1974.

Brădescu, Faust, *Nicadorii, Decemvirii, Răzbunătorii*, Ed. "Carpaţii", Madrid, 1978.

Brădescu, Faust, *La Garde de Fer et le terrorisme*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1979.
Brădescu, Faust, *Victorii legionare*, Ed. “Libertatea”, New York, 1986.
Brădescu, Faust, *Corneliu Codreanu – erou neo-cosmogon*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1987.
Brădescu, Faust, *Horia Sima – un destin… o misiune*, Ed. Petroşneana[13], Paris, 1991.
Brădescu, Faust, *Synthetical View of the Legionary Movement (Iron Guard)*, Ed. Dacia, Paris, 1992.
Brădescu, Faust, *Cum se poate deveni legionar*, Ed. Dacia, Paris, 1993.
Brădescu, Faust, *Studii legionare postbelice*, Ed. Gordian, Timişoara, 1994.
Brădescu, Faust, *Scurtă analiză spectrală a Mișcării Legionare*, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1996.
Brădescu, Faust, *Viziunea integrală a Revoluției Legionare*, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1997 (ed. Radu-Dan Vlad; trad. de Mădălina Martin; prefață de Gh. Buzatu).
Budişteanu, Radu, *În secolul luminilor stinse*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1984 (trad. rom. de Despina Skelitti Budișteanu după originalul franțuzesc: *Au siècle des lumières éteintes*).
Calciu, Gheorghe, *Şapte cuvinte către tineri*, Ed. Anastasia, Bucureşti, 1996 (ed. şi prefață de Răzvan Codrescu); cele şapte predici au fost editate mai întîi în Occident, pe vremea cînd autorul se afla încă în închisoare: Priester Gh. Calciu, *Sieben Worte an die jungen Freunde*[14], Ion Dumitru-Verlag, München, 1984 (Johannes Zultner). *Cf*. şi Pr. Gh. Calciu, *Christ Is Calling You. A Course in Catacomb Pastorship*, St. Herman of Alaska Brotherhood, Platina (California), 1997.
Calciu-Dumitreasa, Gheorghe, *Rugăciune şi lumină mistică. Eseuri și meditații religioase*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1998 (cu o prefață de Răzvan Codrescu).
Calciu-Dumitreasa, Gheorghe, *Războiul întru Cuvînt. Cuvintele către tineri și alte mărturii*, Ed. Nemira (col. “Alfa & Omega”), Bucureşti, 2001 (ed. şi prefață de Răzvan Codrescu). *Cf*. şi *Testamentul Părintelui Calciu (1925-2006). Ultimele sale cuvinte, cu un portret biografic și șapte evocări*, Ed. Christiana, București, 2007 (eds. Răzvan Codrescu, Lucian D. Popescu şi Claudiu Târziu; portret biografic de Răzvan Codrescu). A se vedea, pe acest blog, "Părintele Calciu: portret biografic".
Calciu, Gheorghe, *Cuvinte vii. "A sluji lui Hristos înseamnă suferință"*, ed. îngrijită la Mănăstirea Diaconești, Ed. Bonifaciu, Bacău, 2009 (cu un cuvînt înainte de pr. Dumitru Păun). *Cf*., pe acest blog, "Cuvintele vii ale Părintelui Calciu".
Chirnoagă, Platon, *Un chapitre d’histoire roumaine (1940-1945)*, Ed. Dacia, Rio de

Janeiro, 1962, apoi şi în româneşte: *Istoria politică şi militară a răsboiului României contra Rusiei sovietice*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1965; ed. a II-a (revizuită și adăugită de autor): 1986.
Ciuntu, Chirilă, *Din Bucovina pe Oder (Amintirile unui legionar)*, Ed. Dacia, Madrid, 1967 (cu un cuvînt înainte de Gheorghe Costea).
Costea, Gheorghe, *Viață de muşchetar*, Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1952.
Costea, Gheorghe, *Răspunderile lui Traian Boeru în cazul Iorga-Madgearu. O punere la punct*, Ed. Mişcării Legionare, Madrid, 1963; reed. Col.”Omul Nou”, Miami Beach, 1992.
Costea, Gheorghe, *Cartea preotului Palaghiță. O analiză și un răspuns*, Biblioteca Documentară “Generația Nouă”, Madrid, 1972; reed. Col. “Omul Nou”, f. l. [Miami Beach], 1994 (include și alte texte).
Cotruş, Aron, *Opere complete*, Ed. Dacia, Madrid, 1978 (cu o prefață de Nicolae Roşca). *Cf.*, pe acest blog, "Mesianism poetic românesc".
******* *Cronologie legionară*, Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1953 (mai limpede și mai completă decît cea a lui Traian Puiu din 1951); reed. de Traian Golea în 1992, la Miami Beach (aceeaşi colecție)[15].
******* *Cultul de la Majadahonda și Monumentul Moța-Marin*, Biblioteca Documentară “Generația Nouă”, Madrid, 1976.
David, Louise, Ion Mării, *A Grenoble sur les traces du Capitaine*, Ed. Dacia, Madrid, 1971; trad. it.: *Sulle orme del Capitano*, Ed. di Ar, Padova, 1984.
Dumitrescu, Grigore, *Demascarea*, München, 1978, în regie proprie; reed. Jon Dumitru Verlag, Bucureşti (?), 1996; trad. fr.: *L'Holocauste des âmes. Relation inopportune d'un crime contre l'humanité*, Librairie Roumaine Antitotalitaire, Paris, 1997 (G. Pişcoci-Dănescu).
Eliade, Mircea, *Mythes, rêves et mystères*, Gallimard, Paris, 1957 (aici despre “modelele” mitico-religioase ale comunismului și fascismului); trad. rom.: *Mituri, vise și mistere*, apărută pentru prima oară în vol. Mircea Eliade, *Eseuri*, Ed. Ştiințifică, Bucureşti, 1991 (iar ulterior şi separat, la Ed. Humanitas).
Eliade, Mircea, *Memorii*, 2 vols., Ed. Humanitas, Bucureşti, 1991 (mai ales vol. 2, pp. 7-75). *Cf.* şi *Jurnal*, 2 vols., Ed. Humanitas, 1993.
Enescu, Mihai Fotin, *Garda de Fier în ancheta Tribunalului de la Nürnberg*, Fundația Culturală “Buna Vestire”, Sibiu, 1996 (cu o notă explicativă de Gh. Brahonschi). *Cf.* și Mihail [Fotin] Enescu, *Poziția politică a Gărzii de Fier pe plan intern și extern*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1980.
Fleşeriu, Ion, *Amintiri*, Col. “Generația 1922”, Madrid, 1977.

Găină, Ovidiu (Stan M. Popescu), *Autopsia de la democracia. Un estudio de la antireligión*, Ed. Euthymia, Buenos Aires, 1984.
Găină, Ovidiu (Stan M. Popescu), *Voluntad divina e democracia*, Ed. Euthymia, Buenos Aires, 1994.
Găină, Ovidiu (Stan M. Popescu), *Teoría de la Historia*, Ed. Euthymia, Buenos Aires, 1995.
Găină, Ovidiu (Stan M. Popescu), *Cristianismo o democracia*, Ed. Euthymia, Buenos Aires, 1998.
Găină, Ovidiu (Stan M. Popescu), *Legionarismul sau trăirea virtuților şi Fragmente din sbuciumul exilului*, Ed. Euthymia, Buenos Aires, 1999 (pe copertă: 2000). *Cf*. şi mai vechiul articol "L'ascèse légionnaire", în *Totalité* [Paris], anul VII, nr. 18-19, vara 1984, pp. 109-116.
Găină, Ovidiu (Stan M. Popescu), *Legionarismul între paideia și politică*, Ed. Euthymia, Buenos Aires, 2001.
Georgescu, Corneliu, *Pe drumul cu Arhangheli (Însemnări din viața unui legionar)*, vol. I , Col. "Omul Nou", Salzburg, 1952 (cu note biografice – cartea este postumă – de I. Fleşeriu); reed. Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1997.
Gheorgheoni, Petru, *Năzuinți şi deznădejdi. Tragedia tineretului în epopeea neamului*, Ed. "Gîndirea Românească", Bucureşti, 1993.
Golea, Nicolae, *O viață închinată unui sat. Amintiri*, ed. a III-a, Col. "Omul Nou", Braşov, 2003 (reproduce ed. a II-a, apărută la Miami Beach, în 1992; ed. I apăruse în 1980)[16].
Golea, Traian, *Cine atacă Mişcarea Legionară*, Ed. Studii Istorice Româneşti, Miami Beach, 1992.
Golea, Traian, *Cum se regizează condamnarea unui popor: Roman – Iliescu – Revista "22" – rabinul Rosen Moses – Elie Wiesel – "New York Times" – Congresul American*, Institutul de Studii Româneşti, Miami Beach, 1992 şi 1995 (editat şi în limba engleză).
Golea, Traian, *S.O.S. Transilvania. Împotriva revizionismului unguresc cuibărit în Congresul American*, Institutul de Studii Istorice Româneşti, Miami Beach, 1993; reed. Ed. Media Print, Bucureşti, 1995 (s-a tipărit și s-a difuzat și în limba engleză).
Golea, Traian, *În sprijinul Basarabiei*, Institutul de Studii Istorice Româneşti, Miami Beach, 1994; reed. Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1995.
Golea, Traian, *În exil, în slujba Neamului: 1951-2000. Scrisori, confirmări, relatări, proteste şi colaborări*, Ed. Studii Istorice Româneşti, Hallandale [Florida], 2000.
Golea, Traian, *Răspuns declarațiilor Preşedintelui Ion Iliescu privind pogromul legionar contra evreilor la 21-23 ianuarie 1941*, Romanian Historical Studies,

Hallandale [Florida], 2001.
Halmaghi, Ion, “L’idée de communauté morale dans la conception légionnaire”, în *Totalité* [Paris], anul VII, nr. 18-19, vara 1984, pp. 92-102.
Halmaghi, Ion, *Memoriile viitorului*, Ed. Mesagerul de Făgăraş, 2007. *Cf*. şi *Criza politică contemporană şi exilul românesc*, vol. I, Ed. Criterion Publishing, f. l., f. a. [2004?]; reed.: Ion Boieru, *Cronica vremii: 1976-1982*, vol. I, Ed. Scara, Col. “Memoria prezentului”, Bucureşti, 2005 (articole din *Cuvântul Românesc*, Hamilton-Canada, prefațate de Mircea Nicolau).
Iancu [Păltinişanu], Nicu, *Sub steagul lui Codreanu (Momente din trecutul legionar)*, Ed. Dacia, Madrid, 1973.
Iaşinschi, Vasile, *Los legionarios rumanos Motza y Marin*, cu un prolog de Juan Aparicio, Barcelona, 1952 (ed. N. Roşca).
Iliescu, Nicolae (ed.), *Horia Sima și raporturile lui cu Mișcarea Legionară. Documente*, Bucureşti, 1993 (documentar antisimist “clocit” în exil[17]).
******* *Ion Moța și Vasile Marin: 25 de ani de la moarte*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1963.
Ionescu, Virgil, “Memorii”, în *Pământ strămoșesc*, serie nouă, Buenos Aires, nr. 7/1979, pp. 5-194.
Ioraş, Toader, *Nicadorii*, Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1952.
*** *Le Semi-Centenaire du Mouvement Légionnaire Roumain: 1927-1977 – Déclaration de principes et de politique générale*, Madrid, 1978.
******* *Legiunea în imagini*, Ed. Mişcării Legionare, Madrid, 1977 (album comentat, cu fotografii din arhiva lui Traian Borobaru, prefațat de Horia Sima).
Manoilescu, Grigore, *Un om din altă plămadă: Corneliu Codreanu*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1958.
Manoilescu, Grigore, *Integration de l’Europe Danubienne*, Ed. Dacia, Madrid, 1963.
******* *Mareșalul Antonescu și Mișcarea Legionară (Răspuns D-lui I. Pantazi)*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1984.
Marin, Ana-Maria, *Poveste de dincolo. Amintiri din țara cotropită*, Madrid, 1979.
Marin, Ana-Maria, *Prin poarta cea strâmtă*, Ed. Gordian, Timișoara, 1993.
Marin, Ana-Maria, *Povestea neamului românesc scrisă de o bunică pentru nepoata sa*, Ed. Puncte Cardinale, Sibiu, 1999 (cu o postfață de Răzvan Codrescu).
******* *Mărturii despre Legiune: 1927-1967*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1967.
Mânzatu, Ion [Nello Manzatti], *Cum am compus cîntecele legionare*, Col. “Europa”, München, 1996 (cu un cuvînt înainte de Ion Mării).
******* *Memorial legionar*, Col. “Dacoromania”, Madrid, 1960.
Moța, Ion I., *Corespondența cu “Serviciul Mondial”: 1934-1936*, Editura Armatolii,

Cetatea Eternă [Roma], 1954 (ed. C. Papanace); reed. *Corespondența cu Welt-Dienst: 1934-1936*, Col. "Europa", München, 2000; trad. it.: *Corrispondenza col Welt-Dienst (1934-1936)*, Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1996 (Claudio Mutti).

Niță, Nicolae, *Bibliografia operelor autorilor legionari*, Ed. "Libertatea", Jacksonville [Florida], 1993 (imperfectă, dar mult mai ordonată și mai cuprinzătoare decît cea a lui Ioan Boacă)

Palaghiță, Ştefan, *Garda de Fier. Spre reînvierea României*, Buenos Aires, 1951; reed. sub titlul *Istoria Mişcării Legionare scrisă de un legionar*, Ed. "Roza Vînturilor", Bucureşti, 1993 (această ediție cuprinde și o "Cronologie legionară" preluată din *Almanahul "Cuvîntul" – 1941*, precum şi cele patru conferințe – rău transcrise – care ar fi fost ținute de Nae Ionescu în lagărul de la Miercurea Ciuc şi care au fost publicate prima oară în exil de C. Papanace, sub titlul *Fenomenul legionar*, Ed. "Armatolii", Cetatea Eternă, 1963), cu o penibilă prefață național-comunistă de Dan Zamfirescu.

Pantazi, Ion, *Am trecut prin iad*, 2 vols., Ed. "Stindardul Românilor", München, 1989; ed. a II-a: Ed. Constant, Sibiu, 1992 (cu un cuvînt înainte de Vintilă Horia).

Papanace, Constantin, *Mihai Eminescu – mare precursor al legionarismului românesc*, Ed. "Armatolii", Cetatea Eternă [Roma], 1951; reed. 1975.

Papanace, Constantin, *Destinul unei generații (Geneza și urmările lui 10 decembrie 1922)*, Ed. ".Armatolii", Cetatea Eternă [Roma], 1952.

Papanace, Constantin, *Martirii legionari (Evocări)*, Ed. "Armatolii", Cetatea Eternă [Roma], 1952.

Papanace, Constantin, *Despre Căpitan, Nicadori şi Decemviri (Crîmpeie de amintiri)*, Ed. "Armatolii", Cetatea Eternă [Roma], 1963.

Papanace, Constantin, *Evocări*, Col. "Dacoromania", Madrid, 1965.

Papanace, Constantin, *Fără Căpitan. Conducerea în a doua prigoană*, Ed. "Armatolii", Cetatea Eternă [Roma], 1984; reed. Ed. Elisavaros, Bucureşti, 1997.

Papanace, Constantin, *Spre o democrație social-creştină*, Ed. Brumar, f. l., 1994.

Papanace, Constantin, *La genesi ed il martirio del Movimento Legionario Romeno*, Il Cinabro, Catania, 1998 (cu o notă editorială de Claudio Mutti).

Papanace, Constantin, *Diverse stiluri de luptă politică*, Ed. Justin și George Iustinian Tambozi, Bucureşti, 2005, şi Tipografia INFCON S.A., Constanța, 2005 (prefață de Carol Papanace).

Păunescu, Filip, *Un rezumat al doctrinei legionare*, Ed. "Carpații", Madrid, 1985 (cu o prezentare de Faust Brădescu).

Phillip, D., *Din Țara lui Cain. Memoria Golgotei personale*, Ed. "Cuvântul Românesc", Hamilton, 1995.

******* *Poezii din închisori*, Ed. "Cuvântul Românesc", Hamilton (Canada), 1982 (culegere de Zahu [Zaharia] Pană, cu un cuvînt introductiv de Vintilă Horia).

Popescu, Stan M. – vezi **Găină, Ovidiu**

Popescu, Traian, *România şi unitatea Europei*, Ed. "Carpaţii", Madrid, 1975.

Popescu, Traian, *Mărturii pentru legionarii de mîine*, I-III, Ed. "Carpaţii", Madrid, 1977/1979 (parţial apărute şi-n spaniolă: *Testimonios para los legionarios de mañana*).

Popescu, Traian, Flor Strejnicu, *Din lupta Exilului românesc din Spania împotriva comunismului*, Ed. Imago, Sibiu, 1994.

Posteucă, Vasile, *Desgroparea Căpitanului*, Ed. Mişcării Legionare, Madrid, 1977 (cu o introducere de Alexandru E. Ronnett).

Posteucă, Vasile, *Destinul imperial al românilor. Dumnezeu, Neamul, Omul*, Ed. Criterion Publishing, Norcross (U.S.A.), f. a.

******* *Procesul legionarilor paraşutaţi (1953)*, ed. a V-a, întregită cu biografii, mărturii şi fotografii, Ed. Mişcării Legionare, Col. "Omul Nou" (Traian Golea), România [Bucureşti], 2000 (în exil, prima ediţie apăruse chiar în 1953, în română, franceză, engleză şi germană).

Protopopescu, Ion, *Idealul. Eseuri şi articole*, Col. "Dacoromania", Madrid, 1962.

Protopopescu, Ion, *Catehism legionar*, Ed. "Armatolii", Cetatea Eternă [Roma], 1976.

Puiu, Traian, *Începuturi de viaţă legionară. Amintiri*, Ed. Mişcării Legionare, Madrid, 1991.

Racoveanu, George, *Omenia şi "frumuseţea cea dintîi"*, Ed. "Cuvântul", Freising, 1962 (cu un cuvînt înainte de Mircea Eliade); reed. Ed. Predania, Bucureşti, 2009 (aceasta cuprinde, pe lîngă "Omenia şi frumuseţea cea dintîi", şi broşurile "Mişcarea Legionară şi Biserica", "Despre fiinţa şi existenţa Mişcării Legionare a lui Corneliu Codreanu" şi "Mărturii legionare şi creştine"). *Cf.* şi *Puncte cardinale*, anul III, nr. 2/26, februarie 1993, pp. 4-5 (eseul despre omenie).

Racoveanu, Gheorghe, *Mişcarea Legionară şi Biserica*, Ed. "Armatolii", Cetatea Eternă [Roma], 1973.

Radina, Remus, *Testamentul din morgă*, Ed. Tinerama, Bucureşti, f. a. (cu o prefaţă de Eugen Ionescu).

Randa, Alexander von, *Lebende Kreuze [Cruci vii]*, cu o introducere de Günther Kahle, Col. "Europa", München, 1979.

Romfest 2000 (Întîlnirea românilor de pretutindeni: Bucureşti/Sibiu, 11-15 octombrie 2000), *Despre rostul românilor la 2000 de ani de la Naşterea Mîntuitorului Iisus Hristos (conferinţe şi comunicări)*, Asociaţia Română pentru Cultură şi Ortodoxie,

Bucureşti, 2000 (mai ales secţiunea a IV-a: “De la stînga la dreapta”).
Ronnett, Alexander E., *Romanian Nationalism: The Legionary Movement*, Ed. Loyola, Univ. Press, Chicago, 1974; reed. 1995.
Ronnett, Alexander E., *Neam fără noroc sau Blestemul lui Zamolxe*, Ed. “Centrul Cultural Român”, Chicago, 1994 (conţinutul cărţii e mai puţin straniu decît titlul).
Roşca, Nicolae, *Corneliu Zelea Codreanu şi lupta anticomunistă a poporului român*, Ed. “Carpaţii”, Madrid, 1978.
Roşca, Nicolae, *Ce este frăţia de cruce. Origine, organizare, doctrină*, Ed. Mişcării Legionare, Madrid, 1987; reed. Ed. Gordian, Timişoara, 1996.
Roşca, Nicolae, *Cronica unor violenţe politice*, Ed. Mişcării Legionare, Madrid, 1991; reed. Ed. Constant, Sibiu, 2000. *Cf*. şi “Martyrologe légionnaire”, în *Totalité* [Paris], anul VII, nr. 18-19, vara 1984, pp. 54-64.
Sfinţescu, Duiliu, *Răspuns la întrebări ale tinerilor care doresc tot adevărul despre Mişcarea Legionară*, Ed. Crater, Bucureşti, 1999.
Sima, Horia, *Omul Nou. Elemente de doctrină legionară*, 1949, în editură proprie, apoi trad. sp. (*El Hombre Nuevo. Elementos de doctrina legionaria*, Salamanca, 1950, şi Col. “Omul Nou”, München, 1964) şi trad. port. (*O Homem Nôvo. Elementos de doutrina legionaria*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1968).
Sima, Horia, *Destinée du Nationalisme*, P.E.G., Paris, 1951; trad. rom.: *Menirea naţionalismului*, Ed. Vremea Impex, Bucureşti, 1993 (o ediţie românească, în 1951, am ştire că apăruse şi la Salamanca).
Sima, Horia, *Mişcarea Legionară şi Democraţia*, Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1955.
Sima, Horia, *La crisis del mundo libre*, Madrid, 1958.
Sima, Horia, *Dos movimientos nacionales: José Antonio Primo de Rivera y Corneliu Codreanu*, Ed. Europa, Madrid, 1960.
Sima, Horia, *Cazul Iorga-Madgearu. Declaraţii făcute de Dl. Horia Sima revistei “Carpaţii” – 1961*, Ed. “Carpaţii”, Madrid, 1961; reed. Col. “Omul Nou”, Miami Beach, 1992.
Sima, Horia, *La Santa Sede e gli ebrei della Romania durante la Seconda Guerra Mondiale*, München, 1963.
Sima, Horia, *Circulări din Exil (1951-1967)*, Biblioteca Documentară “Generaţia Nouă”, Madrid, 1970 (ed. Gh. Costea).
Sima, Horia, *¿Qué es el comunismo?*, Ed. Fuerza Nueva, Madrid, 1971 şi 1976, apoi Ed. Dacia, Madrid, 1972, şi Ed. Gordian, Timişoara, 1994. *Cf*. şi “Qu’est que le communisme?”, în *Défense de l’Occident* [Paris], anul XX, nr. 103, martie 1972.
Sima, Horia, *Histoire du Mouvement Légionnaire, I. 1919-1937*, Ed. Dacia, Rio de

Janeiro, 1972; trad. rom.: *Istoria Mişcării Legionare*, Ed. Gordian, Timişoara, 1994; *Istoria Mișcării Legionare*, Ed. Metafora, București, 2003; trad. engl.: *The History of the Legionary Movement*, The Legionary Press – England, 1995.

Sima, Horia, *Pentru ce am pierdut războiul din Răsărit și am căzut în robia comunistă*, Biblioteca Documentară “Generația Nouă”, Madrid, 1973.

Sima, Horia, *Desființarea istorică a națiunii române*, Biblioteca Documentară “Generația Nouă”, Madrid, 1974.

Sima, Horia, *Intervista sulla Guardia di Ferro*, Ed. Thule, Palermo, 1977 (ed. Maurizio Cabona). *Cf*. și “Entrevista al lider nacionalista Horia Sima”, în *Avanzada* [Santiago de Chile], anul II [1977], nr. 12, pp. 10-15.

Sima, Horia, *Sfîrșitul unei domnii sîngeroase*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1977; reed. Ed. Gordian, Timişoara, 1995; trad. it.: *Il crollo di un’oligarchia*, 2 vols., Ed. all’insegna del Veltro, Parma, 1985/1986 (Claudio Mutti).

Sima, Horia, *Tehnica de luptă împotriva comunismului*, Col. “Omul Nou”, München, 1979; trad. port.: *Tecnica de luta contra o comunismo*, Ed. Fortaleza de Luz, Brasilia, 1979.

Sima, Horia, *Doctrina legionară*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1980; reed. Ed. Gordian, Timişoara, 1995, și Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1995 (cu un studiu introductiv de Mircea Nicolau).

Sima, Horia, *Era libertății (Statul Național Legionar)*, 2 vols., Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1982/1986; reed. Ed. Gordian, Timişoara, 1994/1995.

Sima, Horia, *Prizonieri ai Puterilor Axei*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1990.

Sima, Horia, *Pour la connaisance de la verité*. *Déclaration du Mouvement Légionnaire: 1990*, Ed. Dacia, Paris, 1992 (luna iunie). În românește: *Pentru cunoașterea adevărului*. *Declarația Mișcării Legionare: 1990*, [extras din] “Țara şi Exilul”, anul XXVI, nr. 9-10, iulie-august 1990 (fără semnătura lui H. Sima și cu următoarea precizare: “Această broşură apare sub auspiciile Consiliului Politic al Legiunii, pentru a servi la orientarea opiniei publice din țară și din exil”).

Sima, Horia, *L’Ordre naturel du monde*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1992.

Sima, Horia, *Guvernul Național Român de la Viena*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1994.

Sima, Horia, *Antologie legionară*. *Opera publicistică în șapte volume [1950-1992]*, Col. “Omul Nou”, Miami Beach, 1994 (eds. Victor Corbuț, Traian Golea)[18].

Sima, Horia, *Mari existențe legionare*, Ed. Imago, Sibiu, 2000 (sînt portretizați Nae Ionescu, Sterie Ciumetti, Generalul Cantacuzino-Grănicerul, Corneliu Georgescu, Generalul Petrovicescu, Vasile Marin, Traian Brăileanu, Ion I. Moța, Părintele Ion

Moța).
Stănicel, Stelian, *Lîngă Căpitan*, Buenos Aires, 1978.
Sturdza, Ilie-Vlad, *Pribeag printr-un secol nebun. De la Legiunea Arhanghelul Mihail la Legiunea Străină*, Ed. Vremea (col. "Fapte, Idei, Documente"), Bucureşti, 2002 (ed. Răzvan Codrescu şi Mihai Ghyka, prefață de Mihai Ghyka).
Sturdza, Mihail, *România şi sfîrşitul Europei. Amintiri din țara pierdută*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro-Madrid, 1966; reed. Ed. FRONDE, Alba Iulia-Paris, 1994; trad. engl.: *The Suicide of Europe*, Western Islands, Belmond/Boston, 1968 (cu o introducere de Thomas J. Haas); trad. sp.: *El suicidio de Europa*, Barcelona, 1970 (cu o prefață de Blas Piñar); trad. it.: *La fine dell'Europa*, Ed. P. Armando, Napoli, 1970 (trad. şi prezentare de Saverio Castaldo), apoi Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1999.
Teban, Nicolae, *Prigoana cea mare*, Col. "Omul Nou", Salzburg, 1952 (sau 1953).
Țârlea, Ovidiu, *Mărturii despre Legiune*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1967.
Vasilescu, Ovidiu, *Trepte spre omul legionar*, Ed. "Libertatea", New York, 1985.
Vălenaş, Liviu, *Convorbiri cu Mircea Dumitriu. Mişcarea Legionară între adevăr şi mistificare*, Ed. Marineasa, Timişoara, 2000.
Vălimăreanu, Petre, *Prin Basarabia voievodală*, Col. "Vatra", Freiburg, 1993.
Verca, Filon, *Paraşutați în România vîndută. Rezistența română: 1944-1948*, Ed. "Carpații", Madrid, 1987; reed. Ed. Gordian, Timişoara, 1993. *Cf*. şi continuarea: *Exil amar*, Ed. Petroşneana, Paris, 1992.
Verca, Filon, *Întoarcerea acasă*, Ed. Petroşneana, Paris, 1991.
Verca, Filon, *Dreptul la adevăr*, 2 vols., Ed. Ionescu, Caransebeş, 1999/2001.

Tîncăbeşti: troița care marchează
locul unde au fost asasinați,
în noaptea de Sf. Andrei a anului 1938,
Codreanu şi alți 13 capi legionari în detenție

1.3. Literatura "de sertar" şi postcomunistă

Acterian, Haig, *Privilegiați și năpăstuiți*, Institutul European, Iași, 1992.

Almanahul "Gazeta de Vest" - 1994, Timişoara, 1993[19].

Andreica, Gheorghe, *Tîrgșorul nou. Închisoarea minorilor: 1948-1950*, Ed. PRINTEURO, Ploiești, 2000.

Andreica, Gheorghe, *Pentru o lingură de arpacaș. Meschinăriile lui Petre Pandrea de la închisoarea Aiud, 1959-1964*, Ed. Metafora, f. l., 2005.

Andronescu, Demostene, *Reeducarea de la Aiud. Peisaj lăuntric. Memorii şi versuri*

din închisoare, Ed. Christiana, Bucureşti, 2009 (cu o prefaţă de Răzvan Codrescu; în Anexe: "Raportul colonelului [Gheorghe] Crăciun către Ministerul de Interne la încheierea reeducării [de la Aiud]" – pp. 216-246). *Cf*. şi Demostene Andronescu, *Peisaj lăuntric (Poezii)*, Ed. Puncte Cardinale, Sibiu, 1995 (cu acelaşi prefaţator). A se vedea, pe acest blog, "Mărturii din gulagul românesc", "Demostene Andronescu despre colonelul Crăciun", "Literatura închisorilor comuniste: Demostene Andronescu" şi "Reeducarea de la Aiud: raport oficial".

Andronescu, Demostene, *De veghe la cumpăna vremilor. Articole, cronici, mărturii*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2011 (cu un cuvînt editorial de Răzvan Codrescu).

Baciu, Petru C., *Răstigniri ascunse. Mărturii*, vol. I, Ed. Fundaţiei Culturale "Buna Vestire", Bucureşti, 2004.

Baciu, Petru C., *Răstigniri ascunse. Mărturii*, vol. II, Ed. Fundaţiei Culturale "Buna Vestire", Bucureşti, 2009 (pe coperta întîi e trecut greşit anul 2004).

Baicu, Petre, *Povestiri din închisori şi lagăre*, Biblioteca Revistei "Familia", Oradea, 1995.

Banea, Dumitru, *Acuzat, martor, apărător în procesul vieţii mele*, Ed. Puncte Cardinale, Sibiu, 1995 (cu un supliment scos în acelaşi an, în regie proprie, referitor la anii de închisoare sub comunişti). Volumul este postfaţat de Aurel Cioran, fratele filosofului.

Bâgu, Gheorghe, *Mărturisiri din întuneric*, Ed. Tehnică, Bucureşti, 1993.

Bejan, Dimitrie, *Bucuriile suferinţei. Evocări din trecut*, 2 vols., Ed. Cartea Moldovei, Chişinău, 1995-1996. *Cf*. şi *Bucuriile suferinţei. Viaţa unui preot martir*, Iaşi, 2002; reed. Mănăstirea Sihăstria, 2005.

Bejan, Dimitrie, *Oranki. Amintiri din captivitate*, Ed. Tehnică, Bucureşti, 1995.

Bejan, Dimitrie, *Viforniţa cea mare*, Ed. Tehnică, Bucureşti,1996.

Beregic, Valentin T., *Din noianul amintirilor triste*, Ed. Umbria, Baia Mare, 1995.

Berzescu, Atanasie, *Lacrimi şi sînge*, Ed. Marineasa, Timişoara, 1999.

Blănaru-Flamură, V., *"Blăstămele" lui Iorga. Adevărul în moartea savantului*, Ed. Sepco S.R.L.-Fundaţia Culturală Buna Vestire, Bucureşti, 1995.

Blănaru-Flamură, V., *Generalul Antonescu în cămaşa verde legionară*, Ed. Sepco S.R.L.-Fundaţia Culturală Buna Vestire, Bucureşti, 1995; vol. II: Ed. Sepco, f. l. [Bucureşti], 1998.

Blănaru-Flamură, V., *804 zile şi nopţi în lanţurile morţii*, Ed. Sepco S.R.L.-Fundaţia Culturală Buna Vestire, f. l. [Bucureşti], 1996.

Blănaru-Flamură, V., *Apocalipsa ucigaşă*, Ed. Sepco, Bucureşti, 2002.

Brânzaş, Liviu, *Martor într-un proces moral*, Ed. Brad, f. l., 2000.
Brânzaş, Liviu, *Raza din catacombă. Jurnal din închisoare*, Ed. Scara, Bucureşti, 2001
Buracu, Mihai, *Tăblițele de săpun de la ITŞET-IP* [Piteşti], Ed. MJM, Craiova, 2003; reed. Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2008 (prefață de Gheorghe Grigurcu, postfață de Sorin Lavric).
Buracu, Mihai, *Eu sînt scribul... Amintiri şi poezii din închisoare*, Ed. Filos/CSIC (col. "Fenomenul Piteşti"), Drobeta Turnu-Severin, 2012.
Busuiocescu-Călin, Adelina, *Vai celui întemnițat!*, Ed. Constant, Sibiu, 1999 (autoarea este sora lui Horia Sima).
******* *Calvarul Aiudului. Deținuții politici morți în penitenciarele comuniste (liste incomplete)*, Sibiu, 1999 (sub egida A.F.D.P.R., cu o postfață de Gabriel Constantinescu).
Caravia, Paul, Virgiliu Constantinescu, Flori Stănescu, *Biserica întemnițată. România: 1944-1989*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 1998.
Caravia, Paul (coord.), *Gîndirea interzisă. Scrieri cenzurate. România: 1945-1989*, Ed. Enciclopedică, Bucureşti, 2000 (cu un cuvînt înainte de acad. Virgil Cândea).
Caraza, Grigore, *Aiud însîngerat*, Ed. Vremea (col. "Fapte, Idei, Documente"), Bucureşti, 2004 (cu o prefață de pr. Gheorghe Calciu); reed. Ed. Conta, Piatra Neamț, 2008.
Călinescu, Nicolae, *Preambul pentru camera de tortură*, Ed. Marineasa, Timișoara, 1994.
Călvărăsan, Luca, *Istoria în lacrimi. Episodul Tîrgşor şi altele*, 2 vols., Ed. Bucura, Sibiu, 1998.
Chioreanu, Nistor, *Morminte vii*, Institutul European, Iaşi, 1992 (ed. Marius Cristian).
Ciolacu, Nicolae [Monahul Nectarie], *Haiducii Dobrogei (rezistența armată anticomunistă din Munții Babadagului, Dobrogea)*, Col. "Omul Nou" (Traian Golea), Hallandale (Florida), 1995.
Cojocaru, Nicolae, *Filmul unei existențe*, ("în regie proprie"), Bucureşti, 2003 (ed. Gh. Andreica).
Constantin, Ion, *Istorie trăită*, Ed. PRINTEURO, Ploieşti, 1999.
Constantinescu, Gabriel, *Evreii în România (secolele XVI-XX)*, Ed. FRONDE, Alba Iulia-Paris, 2000.
Constantinescu, Gabriel, *Gîlceava anticomunistului cu lumea. Cronica unui deceniu de tranziție (1991-2001)*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2002 (cu o prefață de Răzvan Codrescu).

Constantinescu, Gabriel, *Şah la rege. Declinul monarhiei române în secolul XX*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2007.
Cosmovici, Horia, *Manualul omului politic creştin*, Ed. Crater, Bucureşti, 1995.
Crăcea, N., *Dezvăluiri legionare*, 5 vols. (scoase în regie proprie), Bucureşti, 1994/2001 (ultimul la Editura Elisavaros, întregit şi îngrijit de văduva autorului, Flora Crăcea).
Cucu, Tudor V., *Din prigoane în prigoane. Memorii*, 4 vols., Ed. Transilvania Expres, Braşov, 1998/2001.
******* *Culegem din mormîntul lor lumină*, antologie realizată de dr. Flor Strejnicu, Ed. Imago, Sibiu, 1999 (poezii închinate lui Corneliu Codreanu).
Davidescu, Ştefan Ioan, *Călăuză prin infern*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2002 (cu o prefaţă de Flori Stănescu).
Derdena, Mihai Stere, *Mărturisirea unui neînvins*, Ed. Fundaţiei Culturale Aromâne "Dimândarea părintească", Bucureşti, 1998.
Dumitrescu, Vladimir, *Închisorile mele. Memorii*, Ed. Albatros, Bucureşti, 1994.
Dumitrescu-Borşa, Ion, *Cal troian intra muros. Memorii legionare*, Ed. Lucman, Bucureşti, f. a.
Funda, Dumitru (Tache), *După 60 de ani, mistificarea continuă*, Ed. Fundaţiei Buna Vestire, Bucureşti, 1998 (cu o prefaţă de Răzvan Codrescu). *Cf.* şi *Foştii deţinuţi politici – o şansă ratată*, Fundaţia Culturală Buna Vestire, Bucureşti, 1999.
Gheorghiţă, Viorel, *Et ego. Sărat-Piteşti-Gherla-Aiud. Scurtă istorie a devenirii mele*, Ed. Marineasa, Timişoara, 1994.
Gheorghiţă, Viorel, *Sub semnul ororii depline. Reeducare-demascări-procese*, Supl. al rev. "Gazeta de Vest", Timişoara, 1995.
Ghinea, Simion, *Cînd cobora "cortina de fier", acum 50 de ani*, Fundaţia Buna Vestire, Bucureşti, 1995.
Ghinea Vrancea, Simion, *Mircea Eliade şi Emil Cioran în tinereţe*, Ed. Elisavaros, Bucureşti, 1998.
Grebenea, Nicolae, *Amintiri din întuneric*, Ed. Agora, Iaşi, 1998; ed. a II-a completată, Ed. Scara, Bucureşti, 2000; ed. a III-a: Ed. Scara, Bucureşti, 2005.
Gyr, Radu, *Poezii*, 3 vols. (*1. Sîngele temniţei. Balade*; 2. *Stigmate*; *3. Poezia orală*), Ed. Marineasa, Timişoara, 1992-1994.
Gyr, Radu, "Ultimul cuvînt la procesul din 1945 [pe 2 iunie, în faţa aşa-zisului Tribunal al poporului]" , în *Adevărul literar şi artistic*, nos. 207 şi 208/1994.
Gyr, Radu, *Calendarul meu. Prietenii, momente şi atitudini literare*, Ed. Ex Ponto, Constanţa, 1996 (ed. şi prefaţă de Ion Popişteanu).

Gulan, Aurelian, *Mărturii din Iadul Roşu*, Ed. Petrion, Bucureşti, 1996.
Guleş, Ovidiu, *Cum am cunoscut Legiunea Arhanghelul Mihail*, Ed. Gordian, Timişoara, 1993.
Guleş, Ovidiu, *Mort sau viu. O carte pentru tînărul român*, Ed. Gordian, Timișoara, 1994.
Hentea, Tiberiu, *De la Cotul Donului la Aiud*, Ed. Gordian, Timişoara, 1996.
Ianolide, Ioan, *Întoarcerea la Hristos. Document pentru o lume nouă*, ed. îngrijită la Mănăstirea Diaconeşti, cu un cuvînt înainte de Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa, Ed. Christiana, București, 2006 (postfață de Răzvan Codrescu); trad. neogr.: Ed. Orthodoxos Kypseli, Thessalonik, 2009.
Ianolide, Ioan, *Deținutul profet*, ed. îngrijită la Mănăstirea Diaconești, Ed. Bonifaciu, Bucureşti, 2009 (titlul este editorial și se referă chiar la autorul cărții). *Cf.*, pe acest blog, "10 scrisori inedite ale lui Ioan Ianolide [către Părintele Benedict Ghiuş]".
*** *Intelectualii şi Mişcarea Legionară. Mari conştiinţe româneşti*, Ed. Fundației Culturale Buna Vestire [în colaborare cu Fundația "Prof. George Manu"], București, 2000 (modest dicționar de personalități cu trecut legionar).
Ionescu, Aristide, *Dacă vine ora H, pe cine putem conta? File de jurnal. Mărturii despre regimul de exterminare din închisorile comuniste*, Timişoara, Ed. Gordian, 1998.
Iorgulescu, Constantin, *Dimensiunea transcendentă a politicului*, Ed. Puncte Cardinale, Sibiu, 1997.
Iorgulescu, Constantin, *Închisoarea inocenților*, Ed. Crisserv, Mediaș, 2000.
*** *Lacrima prigoanei. Din lupta legionarelor romånce*, Ed. Gordian, Timişoara, 1994; vol. 2 a apărut la Ed. Gama, București, 1997.
Jijie. Gheorghe, *Profesorul George Manu. Monografie*, Ed. Elisavaros, București, f. a. [2002].
Jijie, Gheorghe, *Un dac cult: Nicolae Petraşcu*, Fundația Profesor George Manu/Ed. Elisavaros, București, 2005 (conținutul nu-i la fel de stupid ca titlul).
Lefa, Aristide, *Cine au fost victimele de la Jilava?*, Ed. proprie, București, 1993.
Lefa, Aristide, *Fericiți cei ce plîng*, Ed. Eminescu, București, 1998.
*** *Legiunea pentru supraviețuirea ființei naționale*, Ed. Fundației Buna Vestire, Bucureşti, 1993.
Logigan, Stefan, *Rumäniens Eiserne Garde. Ein Legionär erinnert eich*, Universitas Verlag, München, 1995.
Manoilescu, Mihail, *Memorii*, 2 vols., Ed. Enciclopedică, București, 1993.
Mateiaş, Virgil, *Anii de groază din România comunistă*, Ed. Mişcării Legionare,

Madrid, 1991; ed. a II-a, completată: 1996.
Marian, Gheorghe, *Mărturii (Amintiri din gulagul românesc)*, Ed. Mirton, Timişoara, 1999.
Maxim, Virgil, *Imn pentru crucea purtată. Abecedar duhovnicesc pentru un frate de cruce*, 2 vols., Ed. Gordian, Timişoara, 1997 şi 1998; reed. Ed. Antim, f. l., 2002.
Maxim, Virgil, *Lămuriri legionare. Articole, scrisori, luări de poziție*, supliment al *Gazetei de Vest* [Timişoara], martie 1998 (ed. Artenie Costel Condurache).
Măgirescu, Eugen, *Moara dracilor. Amintiri din închisoarea de la Piteşti*, Ed. FRONDE, Alba Iulia-Paris, 1994 (ed. Remus Radina).
Mărculescu, Radu, *Pătimiri şi iluminări din captivitatea sovietică*, Ed. Albatros, Bucureşti, 2000; reed.: Ed. Humanitas, Bucureşti, 2010. *Cf*. şi excelentul volum *Teatru: Meşterul-Fără-Nume. Magog*, Ed. Vitruviu, Bucureşti, 2001[20].
Mărculescu, Radu, *Mărturii pentru "Judecata de Apoi"... adunate din Gulagul românesc*, Ed. Aldine, Bucureşti, 2005.
*** *Mărturisirea unui creştin. Părintele Marcu de la Sihăstria*, Ed. Mînăstirii Petru Vodă, 2007 (ed. monahul Filotheu Bălan). *Cf*., pe acest blog, "Sfinții închisorilor: Părintele Marcu [prezentat de Lucian D. Popescu]".
*** *Mărturisitorul*, f. e., Sibiu, 2006 (poezii închinate lui Corneliu Codreanu; ed. Flor Strejnicu)
Merişca, Costin, *Tărîmul Gheenei*, Ed. Porto Franco, Galați, 1993.
Merişca, Costin, *Tragedia Piteşti. O cronică a reeducării din închisorile comuniste*, Institutul European, Iaşi, 1997.
[Maica Mihaela], "Mesajul testamentar al Mariei Iordache [Maica Mihaela]", în *Puncte cardinale*, anul II, nr. 11-23/1992, p. 3. *Cf*. şi "O scrisoare din închisoare a Maicii Mihaela [1958]", în *Puncte cardinale*, anul XIII, nr. 10/154, octombrie 2003, p. 4 (sursa: Mănăstirea Vladimireşti; semnat: "Maica Stareță şi maicile din sobor").
Mija, Teofil, *Am fost coleg şi prieten cu Ion Golea*, Col. "Omul Nou", Miami Beach, 1993; reed. 2003 (Braşov).
Mija, Teofil, *Noi nu am avut tinerețe*, Ed. Lux Libris, Braşov, 2005.
Milcoveanu, Şerban, *Partidul comunist şi Mişcarea legionară în epoca fierbinte iulie 1945-iunie 1948*, Bucureşti, Ed. Rev. "Învierea", 1996.
Milcoveanu, Şerban, *Corneliu Z. Codreanu, altceva decît Horia Sima*, 2 vols., Ed. Rev. "Învierea", Bucureşti, 1996.
Milcoveanu, Şerban, *Memorii (1929-1989)*, Ed. Pămîntul, Piteşti, 2009.
Mocanu, Sebastian, *4 scrisori legionare*, Supl. al rev. "Gazeta de Vest", Timişoara, 1994.

Moise, Pr. Victor, *Mişcarea Legionară şi credința strămoşească*, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1994 (include şi *Acatistul Moța-Marin* de Horia Stamatu).

Muntean, Ion, *La pas, prin "reeducările" de la Piteşti, Gherla şi Aiud*, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1997.

Munteanu, Bogdan, *Mişcarea Legionară – cuget, repere, atitudini*, Ed. Imago, Sibiu, 2000.

Neştian, Valeriu, *Perspective legionare asupra timpurilor prezente şi viitoare. Recurs la istorie*, Ed. Gordian, Timişoara, 1995.

Oancea, Zosim, *Datoria de a mărturisi. Închisorile unui preot ortodox*, Ed. Harisma, Bucureşti, 1995; reed.: *Închisorile unui preot ortodox*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2004 (ed. şi cuvînt înainte de Răzvan Codrescu). *Cf.*, pe acest blog, "Între Sibiu şi Sibiel: Părintele Zosim Oancea".

Ogoranu, Ion Gavrilă, *Brazii se frîng, dar nu se îndoiesc. Rezistența anticomunistă în Munții Făgăraşului*, 3 vols., Marineasa, Timişoara, 1993/1999 (ultimul vol. în colab. cu Lucia Baki Nicoară). Ulterior au apărut şi alte volume sau broşuri sub acelaşi titlu, cărora le-am pierdut socoteala.

Oprişan, Constantin, *Cărțile Spiritului şi alte poezii*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2009 (ed. pr. Gh. Calciu, M. Petrişor, R. Codrescu; prefață de Marcel Petrişor; postfață de Isabela Vasiliu-Scraba). *Cf.* şi *Doi poeți damnați: Constantin Oprişan şi Ştefan Vlădoianu*, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1995 (ed. şi prefață de Radu-Dan Vlad). *Cf.*, pe acest blog, "Un mare poet din închisoare".

Opriță, Grigore, *Garda de Fier. O carte pentru tînărul român*, Ed. Gordian, Timişoara, 1994.

Oțel-Petrescu, Aspazia, *Strigat-am către Tine, Doamne…*, Ed. Fundației Buna Vestire, Bucureşti, 2000 (cu un cuvînt introductiv de Ion Coja); reed., cu titlul *Doamne, strigat-am!*, Ed. Platytera, Bucureşti, 2008 (cu un cuvînt introductiv de Răzvan Codrescu). *Cf.*, pe acest blog, "Eroismul feminin în lumina Bunei Vestiri" sau "Răzvan Codrescu despre doamna Aspazia Oțel-Petrescu".

Oțel-Petrescu, Aspazia, *Crucea de la Miercurea Ciuc şi Paraclisul "Naşterea Maicii Domnului" de la Mislea. În memoria femeilor decedate în lupta anticomunistă*, Ed. Scara, Bucureşti, 2001.

Oțel-Petrescu, Aspazia, *Adusu-mi-am aminte*, Rovimed Publishers, Roman, 2007.

Oțel Petrescu, Aspazia, *Cu Hristos în celulă*, Ed. Areopag, Bucureşti, 2011.

Oțel Petrescu, Aspazia, *A fost odată*, Bucureşti, 2011.

Paven, Justin Ştefan, *Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit? Reeducări – Camera 4 Spital*, Ed. Ramida – Ed. Majadahonda, Bucureşti,1996.

Pătraşcu, Gheorghe, *Zile de încercare şi de har. Amintiri din închisoare*, Roman, 2002.

Păun, Nicu, *Muntele suferinței*, Institutul European, Iaşi,1997.

Păun, Nicu, *Un soldat pe baricada idealului legionar. "Audiatur et altera pars". Evocări: 1930-1939*, Braşov, 1997.

Păun, Nicu, *Sub faldurile drapelului tricolor*, Ed. "Pentru Viață", Braşov, 1999.

Petraşcu, Nicolae, *Din viața legionară*, Col. "Omul Nou", Salzburg, 1952 (amintiri de la începutul anilor '40); reed. Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1995 (cu un cuvînt înainte de Horia Sima).

Petrescu, Aspazia – vezi **Oțel-Petrescu, Aspazia**

Petrişor, Marcel, *Fortul 13. Convorbiri din detenție*, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1991.

Petrişor, Marcel, *Secretul Fortului 13. Reeducări şi execuții*, Ed. Timpul, Iaşi, 1995.

Petrişor, Marcel, *La capăt de drum*, Institutul European, Iaşi, 1997[21].

Petrişor, Marcel, *Trecute vieți de domni, de robi şi de tovarăşi*, Ed. Vremea, Bucureşti, 2008. *Cf.*, pe acest blog, "Un nou volum de Marcel Petrişor".

Petrişor, Marcel, *Cumplite încercări, Doamne! (Anii de mucenicie ai temnițelor comuniste)*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2011 (ediție şi prefață de Răzvan Codrescu, postfață de Lucian D. Popescu).

******* *Poeți după gratii*, 4 vols. (?), Arhiva A.F.D.P.R., Bucureşti, 1993 şi urm. (coord. Constantin Aurel Dragodan). *Cf.* şi *Poeți după gratii*, Mănăstirea Petru Vodă, 2010 (din păcate, nu se indică numeroasele volume ale autorilor antologați apărute între timp, nici sursele textelor reproduse).

Popa, Doina, *Sfîntă tinerețe*, Ed. Timpul, Iaşi, 1998.

Popa, Neculai, *Coborîrea la iad. Amintiri din închisorile României comuniste*, Ed. Vremea, Bucureşti, 1999; reed. Ed. Axa, Botoşani, 2009. *Cf.* şi Neculai Popa, *Represiune şi rezistență în ținutul Neamțului*, Ed. Vremea, Bucureşti, 2000.

Popescu, George, *Un filozof al istoriei: Horia Sima*, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1995.

Popescu, George, *Sub sabia cavalerilor Apocalipsului*, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1997.

Popescu, Traian[22], *Experimentul Piteşti. Terorismul din închisorile Piteşti, Gherla, Canal şi Târgu Ocna. Atacul brutalității asupra conştiinței*, Bucureşti, Ed. Crater, 2000 (cu o prefață de Răzvan Codrescu). *Cf.* şi Stănescu, Gabriel (*Dumnezeu m-a salvat din Iad! O mărturie cutremurătoare: reeducarea prin tortură la Piteşti, Gherla, Canal. Convorbiri cu Traian Popescu*, Ed. Criterion Publishing, Bucureşti, 2008.

Popescu, Traian, *File din procesul comunismului. Teroarea și diversiunea politică de stat*, Ed. Scara, București, 2004; reed. 2007, cu încă un subtitlu: *Comunismul la judecata istoriei*.
Popescu-Vorkuta, Nicu, *Un legionar dincolo de Cercul Polar*, Ed. Gordian, Timișoara, 1994.
**** Poziția politică a Mișcării Legionare în vederile Tribunalului Internațional de la Nürnberg*, Fundația "Prof. George Manu", București, 2005.
******* *Rezistența anticomunistă din munții Banatului. Interviuri și evocări*, Ed. Marineasa, Timişoara, 1998.
Robul 1036 [Traian Trifan], *Mărturisesc*, Ed. Scara, București, 1998.
Roşca, Victor, *Experimentul Târgșor: începutul represiunii comuniste*, Ed. Curtea Veche, București, 2011.
Salcă, Alexandru, *Dăruit cu suferința. Memorii*, vol. I, Ed. Transilvania Expres, Brașov,1998.
Sari, Achile, *Pohod na Sibir. Speranța care a surpat "porțile iadului"*, Ed. Venus, București, 1994.
Silveanu, Ileana, *Cărările speranței. Destine ale rezistenței anticomuniste din Banat*, vol. I, Ed. Marineasa, Timişoara, 1998.
Simionescu, Roxana, *Doctrina legionară. Prezentare concisă*, Ed. Lucman, București, 2003.
State, Aurel, *Drumul crucii*, 2 vols., Ed. Litera, București, 1993 (dar prima tipărire s-a făcut în Germania, în chiar anul morții autorului: Coresi-Verlag, Freiburg, 1983, cu o prefață de Remus Radina).
Stănescu, Bucur, *Calvarul "Culme"*, Ed. Mișcării Legionare, f. l., 1995.
Stănescu, Bucur, *Spicuiri dintr-o viață chinuită. Meditații asupra închisorilor comuniste*, Ed. Ramida, București, 1999.
Stănescu, Gheorghe, *Jurnal de prigoană (1952-1955)*, Ed. Venus, București – Ed. Ştiința, Chișinău, 1996.
Stănescu, Gheorghe, *Cabala tăcerii… și dreptul la replică*, Ed. Venus, București, 2000.
Stoica, Victor, *Memorii. Petre Țuțea la verticală*, Editura Fides, Iași, 1998.
Strejnicu, Flor, *Mişcarea Legionară și evreii*, Ed. Imago, Sibiu, 1996.
Strejnicu, Flor, *Hronic Legionar*, Ed. Imago, Sibiu, 2000.
Strejnicu, Flor, *Creştinismul Mişcării Legionare*, Ed. Imago, Sibiu, 2000; ed. a II-a: 2001.
Strejnicu, Flor, *Miniaturi*, Ed. Imago, Sibiu, 2002.

******* *Studentul Valeriu Gafencu – "Sfîntul închisorilor din România". Studiu, mărturii ale camarazilor de suferință și corespondență*, Ed. Napoca Star, Cluj, 1998.

Şuţu, Radu, *Carmen Sylva. Aiud via Braşov (Amintiri)*, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1996.

Timaru, Mihai, *Amintiri de la Gherla*, Ed. de Vest, Timişoara, 1993.

Theodorescu, Eugen, *Mişcarea Legionară și Germania lui Hitler*, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1996.

******* *Totul despre Garda de Fier*, CD editat de S.C. Arbeit MF S.R.L., Braşov, 2000 (cuprinde: 8 cărți fundamentale pentru istoria şi doctrina legionară – de Corneliu Z. Codreanu, Ion I. Moța şi Horia Sima; peste 1000 de fotografii; imagini filmate de arhivă; documente sonore – discursuri şi cîntece; 320 de biografii – din păcate, foarte inegale – ale unor personalități legionare; alte informații – evenimente, grupuri, publicații etc.).

Trifan, Traian – vezi **Robul 1036**

Tudor, Ilie, *De sub tăvălug (Amintiri din temnițele României îngenuncheate)*, Ed. MJM, Craiova, 2003 (cu o prefață de Jean Băileşteanu).

Tudor, Ilie [tatăl cîntărețului Tudor Gheorghe], *Un an lîngă Căpitan. Amintiri sfinte din lumea legionară*, ed. a II-a, revizuită şi adăugită, Ed. Sânziana, Bucureşti, 2007 (cu o prefață de Radu Popescu); ed. a III-a, Ed. Autograf MJM, f. l., 2009 (cu o prefață de Simona Niculescu).

Tudorică, Nae, *În duhul adevărului. Mişcarea Legionară şi Căpitanul aşa cum au fost*, 3 vols., Ed. Plumb, Bacău, 1993/1996.

Țuțea, Petre, *Între Dumnezeu și neamul meu*, Ed. Anastasia-Arta Grafică, Bucureşti, 1992.

Țuțea, Petre, *321 de vorbe memorabile ale lui…*, Humanitas, Bucureşti, 1993 (cu o prefață de Gabriel Liiceanu); cu numeroase reeditări. *Cf*. tangențial, pe acest blog, "Petre Țuțea: eşecul omului autonom".

******* *Viața Părintelui Gheorghe Calciu după mărturiile sale și ale altora*, ed. îngrijită la Mănăstirea Diaconeşti, Ed. Christiana, Bucureşti, 2007 ("Predoslovie" de Î. P. S. Bartolomeu Valeriu Anania).

Vişovan, Aurel, *Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit? (Reeducarea de la Piteşti)*, vol. I, Ed. Napoca Star, Cluj, 1999; reed. 2006 ((colab. Gheorghe Andreica).

Voinea, Octavian, *Masacrarea studențimii române în închisorile de la Piteşti, Gherla și Aiud*, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1996 (colab. Gheorghe Andreica).

Zelea-Codreanu, Nicador [nepot al întemeietorului Legiunii], *Mişcarea legionară. Exprimări necenzurate*, Ed. Lucman, Bucureşti, 2009.
Zugravu, Cezar, *Mărturii ale suferinței*, Ed. Moldova, Iași,1996.

Sf. Ilie-Gorgani: biserica bucureşteană frecventată de legionari

2. REFERINȚE ROMÂNEŞTI

Achim, Viorel, Constantin Iordachi, *România şi Transnistria: problema Holocaustului. Perspective istorice comparative*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2004.
Alexandrescu, Sorin, *Paradoxul român*, Ed. Univers, Bucureşti, 1998.
Alui Gheorghe, Adrian, *Părintele Justin Pârvu și morala unei vieți cîștigate*, Ed. Conta, Piatra Neamț, 2005.
Anania, Valeriu, *Memorii*, Ed. Polirom, Iași, 2008. A se vedea, pe acest blog,

"*Memoriile* lui Valeriu Anania" (amplă recenzie de Răzvan Ionescu). *Cf.*, tangențial, şi Valeriu Anania, *Rotonda plopilor aprinși*, ed. a II-a, Ed. "Florile Dalbe", Bucureşti, 1995.
Antonescu, Mareșal **Ion**, *Istoria mă va judeca. Scrieri inedite*, Ed. Academiei de Înalte Studii Militare, Bucureşti, 1993 (cu un studiu introductiv de general-maior Mircea Agapie).
Aparaschivei, Ştefan, *Destinul Mişcării Legionare*, Ed. Gama, Bucureşti, 1996.
Argetoianu, Constantin, *Memorii*, publicate mai întîi parțial în *Magazin istoric* (aprilie 1967 – martie 1968, ed. Marin C. Stănescu), apoi integral (ed. Stelian Neagoe) într-o ediție începută la Ed. Humanitas în (vols. I-IV) şi continuată (vols. V-XI) la Ed. Machiavelli, Bucureşti, 1991-1998.
Argetoianu, Constantin, *Însemnări zilnice*, 7 vols., Editura Machiavelli, Bucureşti, 1998-2003.
Arhivele Naționale Române, *Stenogramele Şedințelor Consiliului de Miniştri - Guvernarea Ion Antonescu*, 4 vols., Bucureşti, 1998-2001.
******* *Asasinatele de la Jilava, Snagov şi Strejnicu: 26-27 noiembrie 1940*, Comandamentul Militar al Capitalei, Bucureşti, 1941; reed. Ed. Scripta, Bucureşti, 1992.
Baconsky, Teodor, "Mircea Eliade, il sognatore maltrattato", în AA. VV., *Esploratori del pensiero umano. Georges Dumézil e Mircea Eliade*, a cura di Julien Ries e Natale Spineto, Ed. Jaca Book, Milano, 2000 (pp. 249-258).
******* *Bande, bandiți şi eroi. Grupurile de rezistență şi Securitatea (1948-1968). Documente*, Ed. Enciclopedică, Bucureşti, 2003 (cu un studiu introductiv de Florian Banu şi Silviu B. Moldovan).
Bălănescu, Stelian, Ion Solacolu, *Inconsistența miturilor. Cazul Mişcării Legionare*, Ed. Polirom, Iaşi, 1995.
Băncilă, Vasile, "Nae Ionescu", text datat aprilie 1940[23], publicat mai întîi în revista *Însemnări sociologice* (1/1940), apoi ca prefață la Nae Ionescu, *Istoria logicei. Al doilea curs: 1929-1930*, Imprimeria Națională, Bucureşti, 1941 (ed. a II-a: 1943), pp. V-XVI (unul dintre cele mai faimoase portrete făcute Profesorului).
Bărdaş, Ioan, *Calvarul Aiudului. Suferințele unui preot ortodox*, Ed. Anastasia, Bucureşti, 1999 (cu un cuvînt înainte de Ana Blandiana).
Beldiman, Dana, *Armata şi Mişcarea Legionară*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 2002.
Bibescu, Martha, *Jurnal politic (1939-1941)*, Ed. Politică, Bucureşti, 1979.
Bitoleanu, Ion, *Şefi de partide priviți cu ochii vremii lor*, Ed. Ex Ponto, Constanța,

2006 (sînt portretizați: Constantin Argetoianu, Alexandru Averescu, Ion. I. C. Brătianu, Vintilă Brătianu, Corneliu Zelea Codreanu, I. G. Duca, Octavian Goga, Take Ionescu, Nicolae Iorga, Iuliu Maniu, Alexandru Marghiloman, Ion Mihalache).

Bordaş, Liviu, *Apaşul metafizic şi paznicii filosofiei*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2010 (apărarea lui Nae Ionescu de acuzațiile de plagiat aduse de Marta Petreu).

Bota, Ioan, Cicerone Ionițoiu, *Martiri şi mărturisitori ai Bisericii din România: 1945-1989*, Ed. "Viața Creştină", Cluj-Napoca, 2001.

Brudaşcu, Dan, *Octavian Goga şi Francmasoneria*, Ed. Sedan, Cluj-Napoca, 2007.

Budeancă, Cosmin (coord.), *Experiențe carcerale în România comunistă*, vol. I, Ed. Polirom, Iaşi, 2007 (sub egida I.I.C.C.R., cu o prefață de Lucia Hossu-Longin).

Butaru, Lucian T., *Rasism românesc. Componenta rasială a discursului antisemit în România pînă la Al Doilea Război Mondial*, Ed. Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2010.

Buzatu, Gh., "Mișcarea Legionară în fața Istoriei și a istoricilor", în *Din istoria secretă a celui de-al doilea război mondial*, vol. II, Ed. Enciclopedică, București, 1995.

Buzatu, Gh., *Așa a început Holocaustul împotriva poporului român*, Ed. Majadahonda, București, 1995.

Buzatu, Gh., Corneliu Ciucanu, Cristian Sandache, *Radiografia dreptei românești: 1927-1941*, Ed. FF Press, București, 1996.

Buzatu, Gh., "Adevăr şi mistificare în istoria Mişcării Legionare (I)", extras din *Europa XXI*, vol. VII-VIII / 1998-1999 (publicație sub egida Academiei Române – Filiala Iași și a Centrului de Istorie și Civilizație Europeană), Ed. Academiei Române, pp. 229-254 (critică necruțătoare a volumului I. Constantinescu, *Despre exegeza extremei drepte românești. Însemnări polemice* – vezi mai jos).

Buzatu, Gh. (coord.), *Mareşalul Antonescu la judecata istoriei*, Ed. Mica Valahie, Bucureşti, 2002.

Buzatu, Gh., Dana Beldiman, Eftimie Ardeleanu, *Mareşalul Antonescu în fața istoriei*, Ed. Helios, Craiova, 2002.

******* *Calvarul Aiudului. Deținuții politici morți în penitenciarele comuniste (liste incomplete)*, A.F.D.P.R.-Puncte Cardinale, Sibiu, 1999 (cu o postfață de Gabriel Constantinescu).

Carandino, N., *File de istorie*, Ed. Dreptatea, New York, 1987.

Carandino, N., *Nopți albe şi zile negre. Memorii*, Ed. Eminescu, Bucureşti, 1992.

Carol II, Regele, *În zodia Satanei. Reflexiuni asupra politicii internaționale*, Ed. Universitaria, Bucureşti, 1994 (ed. Paul Lambrino).

Carol al II-lea, Regele României, *Însemnări zilnice*, 3 vols., Ed. Scripta, Bucureşti,

1995-1998.
Călinescu, Armand, *Noul Regim. Cuvîntări: 1938-1939*, Ed. “Curentul", București, 1939.
Călinescu, Armand, *Însemnări politice: 1916-1939*, Ed. Humanitas, București, 1990 (ed. Al. Gh. Savu).
Cârja, Ion, *Întoarcerea din infern,* vol. I: *Amintirile unui deținut din închisorile României bolşevizate. Cruzimi, masacre, bestialități necunoscute*, Ed. Dacia, Madrid, 1969, şi vol. II: *Crima împotriva demnității omului*, Ed. “Acțiunea Românească”, New York, 1972.
Cârja, Ion, *Canalul morții*, Ed. Cartea Românească, București, 1993.
Cesereanu, Ruxandra, *Călătorie spre centrul infernului*, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1998.
Cesereanu, Ruxandra, *Gulagul în conştiința românească. Memorialistica şi literatura închisorilor şi lagărelor comuniste. Eseu de mentalitate*, ed. a II-a, revăzută şi adăugită, Ed. Polirom, Iaşi, 2005.
Cesereanu, Ruxandra (coord.), *Comunism şi represiune în România. Istoria tematică a unui fratricid național*, Ed. Polirom, Iași, 2006.
Chioveanu, Mihai, *Fețele fascismului. Politică, ideologie şi scrisul istoric în secolul XX*, Ed. Universității, Bucureşti, 2005.
Ciachir, Dan, *Gînduri despre Nae Ionescu*, Institutul European, Iaşi, 1994.
Ciachir, Dan, *În lumea presei interbelice*, Ed. Timpul, Iaşi, 2008.
Codrescu, Răzvan, *Spiritul dreptei. Între tradiție și actualitate*, Ed. Anastasia, Bucureşti, 1997.
Codrescu, Răzvan, *Exerciții de “reacționarism”. Între zoón politikón și homo religiosus*, Ed. Dacia (col. “Politica”), Cluj-Napoca, 1999.
Codrescu, Răzvan, *De la Eminescu la Petre Țuțea. Pentru un model paideic al dreptei româneşti*, Ed. Anastasia (Col. “Dreapta europeană”), Bucureşti, 2000.
Codrescu, Răzvan, *În căutarea Legiunii pierdute*, Ed. Vremea (col. “Fapte, Idei, Documente”), Bucureşti, 2001.
Codrescu, Răzvan (ed.), *Taina jertfei. Dosar istoric Moța-Marin*, Ed. Puncte Cardinale, Sibiu, 2002 (*cf.*, pe acest blog, “Taina jertfei: cazul Moța-Marin”).
Codrescu, Răzvan, *Recurs la Ortodoxie*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2002 (mai ales secțiunile “Vămile istoriei” şi “Fiecare în rîndul cetei sale”).
Codrescu, Răzvan, “Mărturisitori ai Ortodoxiei în România postbelică”, în vol. Pr. Prof. Acad. Niculae M. Popescu, *Preoți de mir adormiți în Domnul*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2002, pp. 189-206 (text republicat, într-o formă prescurtată, mai întîi în

Aldine, anul VII, nr. 328, sîmbătă 10 august 2002, pp. II-III, apoi în *Vremea dreptei național-creştine*, anul V, nr. 49, 23 august-19 septembrie 2002, pp. 4-5, fără notele de subsol, şi, cu unele adaosuri, în *Puncte cardinale*, anul XII, nr. 9/141, septembrie 2002, pp. 7-10). Inclus în vol. colectiv *Din temnițe spre sinaxare* (vezi mai jos). *Cf.*, pe acest blog, "Jertfelnicia ortodoxă în anii comunismului".

Codrescu, Răzvan, *Cartea îndreptărilor. O perspectivă creştină asupra politicului*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2004.

Codrescu, Răzvan, "O tragedie perpetuă [cazul Nicolae Iorga]", în *Rost*, anul III, nr. 27, mai 2005, pp. 10-13 (republicat în *Puncte cardinale*, anul XV, nr. 12/180, decembrie 2005, pp. 8-9).

Coja, Ion, *Legionarii noştri*, Ed. Kogaion – Fundația Buna Vestire, Bucureşti, 1997.

Coja, Ion, *Marele Manipulator şi asasinarea lui Culianu, Ceauşescu şi Iorga*, Ed. Miracol, Bucureşti, 1999.

Conovici Mariana, Silvia Iliescu, Octavian Silvestru, *Țara, Legiunea, Căpitanul*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2008.

Constantinescu, I., *Despre exegeza extremei drepte româneşti. Însemnări polemice*, Ed. Junimea, Iaşi, 1998.

Constantiniu, Florin, "Garda de Fier – ieri şi astăzi", în *Timpul* [Bucureşti], nr. 29/1993, p. 8.

Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed. Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1997.

Constantiniu, Florin, *1941. Hitler, Stalin şi România*, Ed. Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2002.

******* *Convorbiri cu Cioran*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1993.

******* *Corneliu Zelea Codreanu. 100 de ani de la naştere*, Fundația Prof. George Manu, Timişoara, 1999.

******* *Corneliu Zelea Codreanu şi epoca sa*, Ed. Criterion Publishing, Norcross (U.S.A), 2001 (prefață de Gh. Buzatu).

Crainic, Nichifor, *Puncte cardinale în haos*, Ed. Cugetarea, Bucureşti, 1936; reed. Albatros, Bucureşti, 1998 (ed. Constantin Schifirneț).

Crainic, Nichifor, *Ortodoxie şi etnocrație*, Ed. Cugetarea, Bucureşti, 1937; reed. Albatros, Bucureşti, 1997 (ed. Constantin Schifirneț); conține şi o anexă intitulată "Programul Statului Etnocratic").

Crainic, Nichifor, *Şoim peste prăpastie. Versuri inedite create în temnițele Aiudului*, Ed. "Roza vînturilor", Bucureşti, 1990 (ed. Nedic Lemnaru).

Crainic, Nichifor, *Zile albe, zile negre. Memorii (I)*, Casa Editorială "Gândirea", București, 1991 (ed. Nedic Lemnaru).
Crainic, Nichifor, *Memorii (II). Pribeag în țara mea. Mărturii din închisoare. Memoriu: răspuns la actul meu de acuzare*, Muzeul Literaturii Române – Orfeu, Bucureşti, f. a. (ed. şi cuvînt înainte de Alexandru Condeescu).
Crişan, Radu Mihai, *Secretul sabiei de foc sau Cum e cu putință fenomenul legionar*, Ed. Cartea Universitară, Bucureşti, 2006[24].
Crişan, Radu Mihai, *Testamentul politic al lui Nicolae Iorga*, Ed. Lucman, Bucureşti, 2007.
Crişan, Radu Mihai, *Istoria interzisă: Holocaustul, Mişcarea Legionară, Eminescu*, Ed. Tibo, f. l., 2008.
Damaskin, Joana, *Pasiuni și crime regale*, Ed. Junimea Română, Tîrgoviște, 1998.
Dieaconu, Daniel, *Realitatea unui mit: Corneliu Zelea Codreanu. O cronică a naționalismului românesc interbelic*, Ed. Timpul, Iaşi, 2009, apoi şi Ed. Cetatea Doamnei, Piatra Neamț, 2010 (cu o prefață de Gh. Buzatu şi mai multe postfețe).
*** *Din temnițe spre sinaxare*, Editura Egumenița, [Galați], 2008 (ed. Danion Vasile).
*** *Diplomați germani la București*, Ed. All, București, 2001.
*** *Dosar Horia Sima (1940-1946)*, Ed. Evenimentul Românesc, București, 2000 (ed. Dana Beldiman, cu un studiu introductiv de Gh. Buzatu).
Duca, I. G., *Amintiri politice*, vol. III, Ion Dumitru Verlag, München, 1982.
Enache, George, Adrian Nicolae Petcu, *Părintele Arsenie Boca în atenția poliției politice din România*, Ed. Partener, Galați, 2009 (vol. 4 din Col. "Biserica Ortodoxă [Română] în dosarele Securității"). *Cf.*, tangențial, şi Adrian Nicolae Petcu (coord.) *Partidul, Securitatea şi Cultele: 1945-1989*, Ed. Nemira, Bucureşti, 2005 (sub egida C.N.S.A.S.).
*** *Evenimentele din ianuarie 1941 în arhivele germane şi române*, vol. I, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1998 (ed. Radu-Dan Vlad, studiu introductiv de Gh. Buzatu).
Fătu, Mihai, Ion Spălățelu, *Garda de Fier – organizație teroristă de tip fascist*, Ed. Politică, Bucureşti, 1971; ed. a II-a, revăzută şi adăugită: 1980 (principala monografie comunistă asupra legionarismului).
*** *Fericiți cei prigoniți. Martiri ai temnițelor româneşti*, ed. îngrijită de Marin Matei "Moțu", Ed. Bonifaciu, Bucureşti, 2008 (album documentar).
*** *"Fiecare în rîndul cetei sale". Pentru o teologie a neamului: Nichifor Crainic, Dumitru Stăniloae, Răzvan Codrescu, Radu Preda*, Ed. Christiana, București, 2003. *Cf.*, tangențial, şi Dumitru Stăniloae, *Ortodoxie și românism*, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 1939 (reed. Ed. Albatros, Bucureşti, 1998), sau *Națiune și creştinism*, Ed. Albatros, Bucureşti, 2003 (ed. şi introd. de Constantin Schifirneț). A se

vedea, pe acest blog, "Părintele Stăniloae: 15 ani de la moarte" şi "Neamul în Biserică".
Gafencu, Grigore, *Însemnări politice*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1991.
George, Alexandru, *În istorie, în politică, în literatură*, Ed. Albatros, Bucureşti, 1997 (cu năstruşnica teză că legionarii ar fi fost "bolşevicii noştri"!).
Georgescu Maria, Mihai Retegan, *SSI-SOE. Jurnal politic: 1941-1946*, Ed. RAO, Bucureşti , 2007.
Georgescu, Vlad, *Istoria românilor de la origini pînă în zilele noastre*, Ion Dumitru Verlag, München, 1984; ed. a IV-a: Ed. Humanitas, Bucureşti, 1995.
Giurescu, Constantin C., *Cinci ani şi două luni în penitenciarul din Sighet (7 mai 1950 - 5 iulie 1955)*, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1994.
Giurescu, Dinu C., *România în cel de-al doilea război mondial (1939-1945)*, Bucureşti, Ed. All, 1999.
Goga, Octavian, *Mustul care fierbe*, Imprimeria Statului, Bucureşti, 1927; reed. Ed. Scripta, Bucureşti, 1992. *Cf.*, tangențial, şi vol. *Precursori*, Ed. Minerva, Bucureşti, 1989 (un volum de publicistică purtînd acest titlu apăruse la Ed. Cultura Națională din Bucureşti, în 1930, dar conținutul nu este decît în parte acelaşi), sau vol. *Naționalism dezrobitor. Permanența ideii naționale*, Ed. Albatros, Bucureşti, 1998 (ed. Constantin Schifirneț). A se vedea, pe acest blog, "Mesianism poetic românesc".
Handoca, Mircea, *Viața lui Mircea Eliade*, ed. a II-a revăzută şi adăugită, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000 (ed. a III-a: 2002).
*** *Horia Sima în fața istoriei. Studii şi documente*, Ed. Jonaur (pe pagina de titlu), Ed. Dosoftei (pe coperta 1), Bucureşti, 1999.
Hurduzeu, Ovidiu, Mircea Platon, *A Treia Forță. România profundă*, Ed. Logos, Bucureşti, 2008 (cu o postfață de Gheorghe Fedorovici).
*** *Icoana Noilor Martiri ai Pămîntului Românesc. Mărturisitori români din secolul XX*, Ed. Bonifaciu, Bacău, 2009 (icoană şi album realizate de obştea Mănăstirii Diaconeşti, jud. Bacău). *Cf.*, pe acest blog, "M-rea Diaconeşti: cum se cinstesc martirii".
*** *Ideea care ucide. Dimensiunile ideologiei legionare*, Ed. Noua Alternativă, Bucureşti, 1994.
*** *Ideologie şi formațiuni de dreapta în România. Vol. VII: ianuarie 194 - februarie 1943*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 2009 (coord.: Ioan Scurtu).
Ierunca, Virgil, *Fenomenul Piteşti*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1990 (reed. 2007; sub titlul *Piteşti*, cartea apăruse în 1981 la Madrid, Ed. Limite); trad. fr. (Alain Paruit): *Pitesti: laboratoire concentrationnaire*, Ed. Michalon, Paris, 1996 (cu o prefață de François Furet). *Cf.* şi Virgil

Ierunca, *Româneşte*, Ed. Fundația Regală Universitară Carol I, Paris, 1964; reed.: Ed. Humanitas, Bucureşti, 1991/2005.

Iftimovici, Radu, "Spulberarea unei legende. Pogromul de la Abator", în *Expres Magazin*, nr. 87, 25 martie 1992 (material apărut şi în broşură).

Ioanid, Ion, *Închisoarea noastră cea de toate zilele*, 5 vols., Ed. Albatros, Bucureşti, 1991-1996 (ed. a II-a: Ed. Humanitas, Bucureşti, 1999-2002, 3 vols.).

Ioanid, Radu, *The Sword of the Archangel: Fascist Ideology in Romania*, Boulder-New York, 1990; trad. rom.: *Sabia Arhanghelului Mihail. Ideologia fascistă în România*, Ed. Diogene, Bucureşti, 1994.

Ionaşcu, Constantin, *Rezistența anticomunistă din Dobrogea*, Ed. Ex Ponto, Constanța, 2000.

Ionițoiu, Cicerone, *Morminte fără cruci*, 3 vols., München-Freiburg, 1981/1985.

Iordachi, Constantin, *Charisma, Politics and Violence: The Legion of Archangel Michael in Inter-war Romania*, Trondheim Studies on East European Cultures & Societies, Trondheim, 2004.

Iorga, Nicolae, *O viață de om aşa cum a fost. Orizonturile mele*, vol. III, Ed. N. Stroilă, Bucureşti, 1934.

Iorga, Nicolae, "Doi băieți viteji: Moța şi Marin", în *Neamul românesc* din 19 ianuarie 1937.

Iorga, Nicolae, *Memorii*, vol. VII (1932-1938), Ed. Națională, Bucureşti, 1939.

Iorga, Nicolae, *Discursuri parlamentare*, vol. I, partea I, Ed. Bucovina - I. E. Torouțiu, Bucureşti, 1939.

Iorga, Nicolae, *Ultimele*, Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1978 (ed. Stelian Neagoe).

Iorgulescu, Adrian, *Dreapta - principii şi perspective*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000 (cu o prefață de Al. Paleologu).

Isac, Victor, *O istorie obiectivă a Mişcării Legionare. Testament moral politic* [al cui?!], Ed. Călăuza, Deva, f. a.

******* *În căutarea rostului pierdut. 20 de călăuze în cultura națională*, Ed. Timpul, Iaşi, 2007 (ed. Claudiu Târziu).

Lavric, Sorin, *Noica şi mişcarea legionară*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2007.

Lecca, Radu, *Eu i-am salvat pe evreii din România*, Ed. "Roza Vînturilor", Bucureşti, 1994.

Lepădatu, Adrian Gabriel, *Mişcarea legionară: între mit şi realitate*, Ed Cartier (col. "Cartier istoric"), Chişinău, 2005 (cu o prefață ostilă de Anton Caragea).

Liiceanu, Gabriel, *Jurnalul de la Păltiniş. Un model paideic în cultura umanistă*, Ed. Cartea Românească, Bucureşti, 1983; ed. a II-a revăzută şi adăugită, Ed. Humanitas,

Bucureşti, 1991. *Cf*. şi *Epistolar*, prezentat şi îngrijit de Gabriel Liiceanu, Ed. Cartea Românească, Bucureşti, 1987 (reacții la *Jurnal*).

Liiceanu, Gabriel, *Itinerariile unei vieţi: E. M. Cioran urmat de Apocalipsa după Cioran. Trei zile de convorbiri – 1990*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1995.

Livezeanu, Irina, *Cultural politics of Greater Romania. Regionalism, national building and ethnic struggle: 1918-1930*, Cornell, 1995 (reed. 2000); trad. rom.: *Cultură şi naționalism în România Mare: 1918-1930*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1998.

*** *Luptătorii din munți. Toma Arnăuțoiu - grupul de la Nucşoara. Documente ale anchetei, procesului, detenției*, Ed. Vremea, Bucureşti, 1997 (ed. Ioana Raluca Voicu-Arnăuțoiu).

Magherescu, George, *Adevărul despre Mareşalul Antonescu*, 3 vols., Ed. Păunescu, Bucureşti, 1993.

Magheți, Doina, *Spiru Blănaru. Portret din fragmente salvate*, Ed. Marineasa, Timişoara, 1998.

Manciu, Adelina (fiica lui C. Manciu), *Pentru Adevăr*, Ed. Tipografia Viața Românească, Iaşi, 1925.

Manea, Vasile, *Preoți ortodocşi în închisorile comuniste*, Patmos, f. l., 2000; ed. a II-a, revăzută şi adăugită: 2001.

Marinescu, Aurel Sergiu, *Prizonier în propria țară. Amintiri din gulagul românesc*, 3 vols., Bucureşti, Ed. Du Style, 1996-1997.

*** *Martiri pentru Hristos, în România, în perioada regimului comunist*, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2007.

Mărgineanu, Nicolae, *Amfiteatre şi închisori (Mărturii asupra unui veac zbuciumat)*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1991.

*** *Mărturisitori de după gratii. Slujitori ai Bisericii în temnițele comuniste*, Supliment al Revistei "Renaşterea", Cluj-Napoca, 1995.

*** *Mărturisitorii: minuni, mărturii, repere*, Ed. Lucman, Bucureşti, 2010 (ed. Ciprian Voicilă).

Mătrescu, Florin, *Holocaustul roşu sau crimele în cifre ale comunismului internațional*, Ed. Făt-Frumos, Bucureşti, 1998.

*** *Memorialul ororii. Documente ale procesului reeducării din închisorile Piteşti şi Gherla*, Ed. Vremea, Bucureşti, 1995 (conține declarații smulse sub teroare, preluate din arhivele Securității, care au prea puțin de-a face cu adevărul[25]).

Mezdrea, Dora, *Nae Ionescu. Biografia* – vol. 1, Ed. Universal Dalsi, Bucureşti, 2001; vol. 2, Ed. Acvila, Bucureşti, 2002; vol. 3, Ed. Istros/Muzeul Brăilei, 2003; vol. 4, Ed. Istros/Muzeul Brăilei, 2005 (autoarea încearcă să conteste aderența lui Nae Ionescu la

legionarism). *Cf*. şi Dora Mezdrea, *Nae Ionescu. Abriß seines Lebens und Werkes*. Aus dem rumän. Manuskript übers. von Erwin Hellmann, Karolinger, Wien, 2008.
Mihai, Constantin, *Biserica și elitele intelectuale interbelice*, Institutul European, Iași, 2009.
Mihalcea, Al., *Jurnal de ocnă*, Ed. Albatros, Bucureşti, 1994.
Mihalcea, Al., *Uranus-Gherla, via Salcia. Vieți amînate*, Ed. Ex Ponto, Constanța, 2005. *Cf*. şi Al. Mihalcea, *Salcia - un lagăr al morții*, Ed. Ex Ponto, Constanța, 2009.
Militaru, Vasilică, Luminița Militaru, *Credința Neamului Românesc*, Ed. Vicovia, Bacău, 2010.
Mureşan, Alin, *Piteşti. Cronica unei sinucideri asistate*, Ed. Polirom, Iași, 2007 (prefață de Ruxandra Cesereanu).
Muşat, Mircea, Ion Ardeleanu, *România după Marea Unire*, 2 vols., Ed. Ştiințifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1988-1988.
Müller, Florin, *Metamorfoze ale politicului românesc: 1938-1944*, E.U.B., Bucureşti, 2006.
Neagoe, Stelian, *Triumful rațiunii împotriva violenței (Viața universitară ieşeană interbelică)*, Ed. Junimea, Iaşi, 1977.
Neagoe, Stelian, *Viața universitară clujeană interbelică (Triumful rațiunii împotriva violenței)*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1980.
Neagoe, Stelian, *Istoria guvernelor României. De la începuturi (1859) pînă în zilele noastre (1995)*, Ed. Machiavelli, Bucureşti, 1995.
Nicolae de Hohenzollern, *În umbra Coroanei României*, Ed. Moldova, Iaşi, 1991.
Nicolau, Irina, Teodor Nițu, *Povestea Elisabetei Rizea din Nucşoara. Mărturia lui Cornel Drăgoi*, Ed. Humanitas, București, 1993.
Nicolau, Pompiliu, *Naționalismul constructiv*, Ed. Cugetarea, Bucureşti, 1936.
Nicolenco, Viorica, *Extrema dreaptă în Basarabia: 1923-1940*, Ed Civitas, Chișinau, 1999.
Nicolescu, Costion, *Părintele Dumitru Stăniloae și aria politicii*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2003. *Cf*., pe acest blog, "Părintele Stăniloae: 15 ani de la moarte".
Oprea, Marius, *Banalitatea răului. O istorie a Securității în documente: 1949-1989*, Ed. Polirom, Iaşi, 2002 (cuvînt înainte de Dennis Deletant). *Cf*. şi Marius Oprea, *Bastionul cruzimii. O istorie a Securității (1948-1964)*, Ed. Polirom, Iași, 2008.
Ornea, Zigu, "Istoria Mișcării Legionare. Breviar – I-XV", în *Dilema*, de la nr. 40/1993 pînă la nr. 54/1994 (adevărată sinteză a poncifurilor antilegionare).
Ornea, Zigu, *Anii treizeci. Extrema dreaptă românească*, Ed. Fundației Culturale Române, Bucureşti, 1995.

Paleologu, Alexandru, *Minunatele amintiri ale unui ambasador al golanilor. Convorbiri cu Marc Semo și Claire Tréan*, Ed. Humanitas, București, 1991 (cartea a apărut inițial în franceză: A. Paléologue, *Souvenirs merveilleux d'un ambassadeur de golans*, Balland, Paris, 1990).

Paleologu, Alexandru, *Moştenirea creştină a Europei*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2003 (ed. Fabian Anton).

Pandrea, Petre, *Portrete și controverse*, Ed. "Bucur Ciobanul", București, 1945 (între pp. 245-267 – unul dintre cele mai denigratoare portrete făcute vreodată lui Codreanu[26]); vol. II: Fundația Regală pentru Literatură şi Artă, Bucureşti, 1946.

Pandrea, Petre, *Memoriile mandarinului valah*, Ed. Albatros, Bucureşti, 2000.

Pandrea, Petre, *Reeducarea de la Aiud*, Ed. Vremea, București, 2000 (cu un cuvînt înainte de Barbu Brezianu).

Pandrea, Petre, *Garda de Fier. Jurnal de filosofie politică. Memorii penitenciare*, Ed. Vremea, Bucureşti, 2001 (cu o prefață editorială strict necesară, invitînd la o lectură prudentă).

Papadima, Ovidiu, *Creatorii şi lumea lor. Schițe de critică literară*, Fundația Regală pentru Literatură şi Artă, Bucureşti, 1943.

Papuc, Ion, *Cu fața spre trecut. Portrete şi ideologii*, Ed. Vergiliu, Bucureşti, 2005.

Pătrăşcanu, Lucrețiu, *Sub trei dictaturi*, Ed. Forum, Bucureşti, 1945 (punctul de vedere comunist "clasic")[27]; reed. Ed. Politică, Bucureşti, 1970.

Pătrăşconiu, Cristian (ed.), *Repere intelectuale ale dreptei româneşti*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2010 (cu o prefață de Valeriu Stoica). Volumul cuprinde interviuri de dată recentă cu: Andrei Pleşu, Al. George, Virgil Nemoianu, Neagu Djuvara, Vladimir Tismăneanu, Nicolae Manolescu, Gabriel Liiceanu, Andrei Cornea, Horia-Roman Patapievici, Lucian Boia.

******* *Pe marginea prăpastiei. 21-23 ianuarie 1941*, 2 vols., București, 1942 (reflectă propagandistic punctul de vedere antonescian); reed. Ed. Scripta, București, 1992 (ed. I. Scurtu).

Penesco, Nicolas, *La Roumanie de la démocratie au totalitarisme: 1938-1948*, Éd. Contrepoint (S.E.R.C.), f. l., f. a.

Petreu, Marta, *Un trecut deocheat sau „Schimbarea la față a României"*, Ed. Ianus - Biblioteca Apostrof, Cluj-Napoca, 1999 ; ed. a II-a: 2004 ; trad. engl.: *An Infamous Past: E. M. Cioran and the Rise of Fascism in Romania*, Ivan R. Dee, Chicago, 2005 (cu o prefață de Norman Manea).

Petreu, Marta, *Diavolul şi ucenicul său: Nae Ionescu - Mihail Sebastian*, Ed. Polirom, Iași, 2009.

Platon, Mircea, Gheorghe Fedorovici, *Măsura vremii: îndemn la normalitate*, Ed. Predania, Bucureşti, f. a. [2009].

Pleşu, Andrei, *Chipuri şi măşti ale tranziţiei*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1996.

Pleşu, Andrei, "Amicus Tamás…", în *Dilema*, anul IX, nr. 416, 16-22 februarie 2001, p. 9 (răspuns la scrisoarea deschisă a lui G. M. Támas publicată în acelaşi număr al revistei *Dilema*, pp. 7-8).

Pop, Grigore Traian, *Mişcarea Legionară. Idealul izbăvirii şi realitatea dezastrului*, Ed. Ion Cristoiu, Bucureşti, 1999 (contopeşte cele 4 vols. anterioare, intitulate *Garda, Căpitanul şi Arhanghelul din cer… O istorie obiectivă a mişcării legionare*, Ed. Eurasia, Bucureşti, 1995 şi urm.).

Popescu, Vasile M., *Un martir al Crucii. Viaţa şi scrierile lui Teodor M. Popescu*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2006 (ed. Gabriela Moldoveanu şi Răzvan Codrescu), cu un documentar din arhivele Securităţii alcătuit şi comentat de Adrian Nicolae Petcu, cercetător CNSAS.

Popovici, Doru, Mircea Popa, *Falimentul verde. Dialoguri în legătură cu activitatea Gărzii de Fier şi interferenţele acesteia cu intelectualitatea din România*, Ed. Albatros, Bucureşti, 2000.

Posada, Mihai, *Opera publicistică a lui Mircea Eliade*, Ed. Criterion Publishing, Bucureşti, 2006.

Preda, Radu, *Jurnal cu Petre Ţuţea*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1992; reed. Ed. Deisis, Sibiu, 2002.

Predescu, Lucian, *Enciclopedia Cugetarea. Material românesc. Oameni şi înfăptuiri*, Ed. "Cugetarea" – Georgescu Delafras, Bucureşti, 1940.

******* *Procesele lui Corneliu Zelea Codreanu*, 2 vols., Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1999.

******* *Procesul Mareşalului Antonescu*, 3 vols., Ed. Saeculum I.O., Bucureşti, 1998.

Puric, Dan, *Cine sîntem*, Ed. Platytera, Bucureşti, 2008. *Cf.* şi Dan Puric, *Despre omul frumos*, Ed. Compania Dan Puric, Bucureşti, 2009, şi Dan Puric, *Fii demn!*, în regia autorului, Bucureşti, 2011. A se vedea, pe acest blog, "Primăvara lui Dan Puric", "Interviu cu actorul Dan Puric", "Dan Puric la 50 de ani" şi "O nouă carte cu şi despre Dan Puric [Ion Alexandru Mizgan, *Demnitatea mărturisirii. Dan Puric în Ţara Crişurilor*, Ed. Theosis, Oradea, 2009]", dar şi "Dan Puric şi crucea Aiudului".

Rădulescu, Bogdan George, *Pentru o nouă dreaptă*, Ed. Dacia (col. "Ştiinţe sociale", seria "Politica"), Cluj-Napoca, 2002 (cu o prefaţă de Teodor Baconsky).

Rădulescu, Mihai, Pericle Martinescu, Mons. Justin Paven, *Agenor (Bob) Danciul*, Ed. Ramida, Bucureşti, 1996.

Rădulescu, Mihai, *Casa lacrimilor neplînse. Martor al acuzării în procesul*

„reeducatorilor”, Ed. Ramida, Bucureşti, 1993.
Rădulescu, Mihai, Irineu Slătineanu, *Preoți în cătușe*, Ed. Ramida, Bucureşti, 1997.
Rădulescu, Mihai, *Rugul Aprins. De la Mănăstirea Antim la Aiud*, Ed. Ramida, Bucureşti, 1998.
Rădulescu, Mihai, *Istoria literaturii române de detenție. Memorialistica reeducărilor*, Ed. Ramida, Bucureşti, 1998.
Rădulescu-Motru, C., *Românismul sau catehismul unei noi spiritualități*, Fundația pentru Literatură şi Artă “Regele Carol II”, Bucureşti, 1936 (discurs naționalist în polemică indirectă cu legionarismul şi ortodoxismul); ed. a II-a: 1939; reed. Editura Ştiințifică, Bucureşti, 1992. *Cf*. şi **C. Rădulescu-Motru**, *Etnicul românesc. Naționalismul*, Ed. Albatros, Bucureşti, 1996 (ed. Constantin Schifirneț), dar şi Ed. Fundației "România de Mîine", Bucureşti, 1999 (ed. Marin Diaconu), sau *Scrieri politice*, Ed. Nemira, Bucureşti, 1998 (ed. Cristian Preda).
******* *Rezistența anticomunistă din munții Banatului în documente*, Fundația Academia Civică, Bucureşti, 2000.
Roncea, V., Gh. Buzatu, *Documente din Arhiva Corneliu Zelea Codreanu*, I, Ed. Tipo Moldova, Iași, 2012 ("o lucrare inspirată de Profesorul Florin Constantiniu, căruia i se şi dedică, *In memoriam*").
Rosen, Moses, *Primejdii, încercări, miracole*, Ed. Hasefer, Bucureşti, 1990.
Roşu, Nicolae, *Dialectica naționalismului*, Ed. “Cultura Națională”, Bucureşti, 1937.
Ruja, Alexandru, *Aron Cotruş. Viața şi opera*, Ed. de Vest, Timişoara, 1996.
Rusnac, Mircea, *Războiul civil din Spania (1936-1939). Atitudinea oficială şi oficioasă a României*, 2004: www.mircearusnac.go.ro/index.htm
Sandache, Cristian, *Doctrina național-creştină în România*, Ed. Paideia, Bucureşti, 1993 (mai ales despre cuzism).
Sandache, Cristian, “Legionarii sub dictatura carlistă”, în *Dosarele istoriei*, nr. 4/1997 (număr special despre Mişcarea Legionară), pp. 25-28.
Sandache, Cristian, *Istorie şi biografie: cazul Corneliu Zelea Codreanu*, Ed. Mica Valahie, Bucureşti, 2005.
Schifirneț, Constantin, *Geneza modernă a ideii naționale. Psihologie etnică şi identitate națională*, Ed. Albatros, Bucureşti, 2001.
Scurtu, Ioan (coord.), *Totalitarismul de dreapta în România. Origini, manifestări, evoluție: 1919-1927*, vol. I, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 1996.
Scurtu, Ioan, *Istoria României în anii 1918-1940. Evoluția regimului politic de la democrație la dictatură*, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996.

Sebastian, Mihail, *De două mii de ani…*, Ed. "Naționala-Ciornei", București, 1934 (cu faimoasa prefață a lui Nae Ionescu: pp. V-XXXII). *Cf.* și *Cum am ajuns huligan*, Ed. "Cultura Națională", București, 1935. Editate împreună la Ed. Humanitas, București, 1990, dar și la Ed. Hasefer, București, 2002.

Sebastian, Mihail, *Jurnal: 1935-1944*, Ed. Humanitas, București, 1996.

******* *Sfîntul închisorilor. Mărturii despre Valeriu Gafencu adunate și adnotate de monahul Moise*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2007. *Cf.*, pe acest blog, "Pe urmele lui Valeriu Gafencu", dar și "De vorbă cu sora lui Valeriu Gafencu".

Simion, Aurică, *Preliminarii politico-diplomatice ale insurecției române din august 1944*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1979.

******* *Situația evreilor din România. Vol. 1 (1039-1941), partea întîi*, Ed. Țara Noastră/Uniunea Vatra Românească, București, 2003 (documentar tipărit și în 1994, dar atunci interzis și trimis la topit, în urma intervenției forurilor evreiești).

Sorescu, Radu, *Viața și opera lui Petre Țuțea*, Ed. Scripta, București, 1999.

Stan, Constantin I., *Crucea reeducării. O istorie a "reeducărilor" în temnițele comuniste din România (1948-1964)*, Ed. Christiana, București, 2010 (cu un "Argument editorial" de Răzvan Codrescu). *Cf.*, pe acest blog, și "O istorie a reeducărilor".

Stănescu, Gabriel (ed.), *Nae Ionescu în conștiința contemporanilor săi. Memorii, articole, eseuri, interviuri, corespondență*, Criterion Publishing, București, 1998.

Stănescu, Gabriel, *Curajul de a înfrunta moartea. Convorbiri cu Mircea Nicolau*, Ed. Criterion Publishing, București, 2007.

Stănescu, Gabriel, *Dumnezeu m-a salvat din Iad! O mărturie cutremurătoare: reeducarea prin tortură la Pitești, Gherla, Canal. Convorbiri cu Traian Popescu*, Ed. Criterion Publishing, București, 2008.

Steinhardt, N., *Jurnalul fericirii*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1991 (numeroase reeditări ulterioare - ultima la Ed. Polirom, Iași, 2008). *Cf.*, tangențial, George Ardeleanu, *N. Steinhardt și paradoxurile libertății*, Ed. Humanitas, București, 2009. A se vedea, pe acest blog, "Onorîndu-l pe N. Steinhardt" și "București: eveniment editorial [prima mare monografie N. Steinhardt]".

Steinhardt, N., *Primejdia mărturisirii. Convorbiri cu Ioan Pintea*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1993. Ultima reeditare: Ed. Polirom, Iași, 2009.

Stoenescu, Alex. Mihai, *Armata, Mareșalul și evreii. Cazurile Dorohoi, București, Iași, Odessa*, Ed. Rao, București, 1998.

Stoenescu, Alex. Mihai, *Istoria loviturilor de stat din România*, 3 vols., Ed. RAO, București, 2000-2002 (mai ales vol. 3: "Cele trei dictaturi").

Stoica, Valeriu, Dragoş Paul Aligică, *Reconstrucția dreptei*, Editura Humanitas, București, 2009.

Străuțiu, Eugen, *Cămăși verzi, stindarde roșii. Pagini din trecutul relațiilor româno-evreieşti*, Ed. Continent, Sibiu, 1996.

Şeicaru, Pamfil, *Istoria Partidelor Național, Țărănist şi Național Țărănist*, 2 vols., Ed. "Carpații", Madrid, 1963.

Şeicaru, Pamfil, *Scrieri din exil*, 2 vols., Ed. Saeculum I.O., Bucureşti, 2003 (mai ales vol. 2: "Portrete politice").

Ştefănescu, Paul, *Asasinatele politice în istoria României*, Ed. Vestala, Bucureşti, 2000.

Tănase, Tiberiu, *Fețele monedei: Mișcarea Legionară între 1941 și 1948*, Ed. Tritonic, 2010.

Tiberian, Florea, *În nada maeştrilor. Încercări de mitanaliză*, Ed. Vremea, Bucureşti, 2005 (mai ales cap. "Un portret al Căpitanului la copilărie", p. 150 şi urm.).

Traşcă, Ottmar, Ana-Maria Stan (eds.), *Rebeliunea legionară în arhivele străine (germane, maghiare şi franceze)*, Ed. Albatros, Bucureşti, 2002 (prefață de Vasile Vesa).

Treptow, Kurt W., Gh. Buzatu (eds.), *"Procesul" lui Corneliu Codreanu (mai 1938)*, Col. "Românii în istoria universală", Iaşi, 1994 (*cf*. şi vol. *Din luptele tineretului român*, ed. cit., pp. 279-409).

Troncotă, Cristian, *Eugen Cristescu, asul serviciilor secrete româneşti. Memorii, mărturii, documente*, Ed. "Roza Vînturilor", Bucureşti, 1995.

Troncotă, Cristian, *Mihail Moruzov şi Serviciul Secret de Informații al Armatei Române*, Ed. Evenimentul Românesc, Bucureşti, 1997.

Troncotă, Cristian, *Istoria serviciilor secrete româneşti. De la Cuza la Ceauşescu*, Ed. Ion Cristoiu, Bucureşti, 1999 (mai ales Partea a II-a şi Partea a III-a)

Trosca, Maria-Rodica, *Poezia închisorilor comuniste. Donquijotismul unei generații sau metafora învingătorului*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2010 (cu o postfață de Răzvan Codrescu).

Țiu, Ilarion, *Mişcarea legionară după Corneliu Codreanu*, 2 vols., Ed. Vremea (col. "Fapte, Idei, Documente"), Bucureşti, 2007.

Țiu, Ilarion, *Istoria Mişcării legionare. 1948-1968*, Editura Cetatea de Scaun, Tîrgovişte, 2012 (cu o prefață de Dinu C. Giurescu).

Țurcanu, Florin, *Mircea Eliade, prizonierul istoriei*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2005; reed. 2007[28].

Ungureanu, Cornel, *Mircea Eliade şi literatura Exilului*, Ed. Viitorul Românesc, Bucureşti, 1995.

Voicu, George, *Teme antisemite în discursul public*, Ed. Ars Docendi, Bucureşti, 2000.
Voicu, George, *Mitul Nae Ionescu*, Ed. Ars Docendi, Bucureşti, 2000.
Voicu, George, *Zeii cei răi. Cultura conspirației în România postcomunistă*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000.
Volovici, Leon, *Nationalist Ideology & Antisemitism. The case of Romanian Intellectuals in the 1930s*, published for the Vidal Sasoon International Center for the Study of Antisemitism (SICSA), The Hebrew University of Jerusalem, by Pergamon Press, Oxford-New York-Seoul-Tokyo, 1991; trad. rom.: *Ideologia naționalistă şi "problema evreiască". Eseu despre formele antisemitismului intelectual în România anilor '30*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1995 (cu o prefață indignă de Gabriel Liiceanu).
Vosganian, Varujan, *Mesajul Dreptei româneşti. Tradiție şi modernitate*, Ed. Nemira, Bucureşti, 2001. *Cf.*, tangențial, și Diana Coriciuc, *Dialog cu Varujan Vosganian*, Dacia, Cluj-Napoca, 2000.
Vulcănescu, Mircea, Mihail Manoilescu, *Tendințele tinerei generații. Două conferințe de…*, Tip. "Universul", Bucureşti, 1934. *Cf.*, tangențial, şi Mihail Manoilescu, *Le siècle du corporatisme*, Paris, 1934.
Vulcănescu, Mircea, *Nae Ionescu, aşa cum l-am cunoscut*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1992.
Vulcănescu, Mircea, *Ultimul cuvînt*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1992 (ed. Marin Diaconu)[29].
Zamfirescu, Dan, *Războiul împotriva poporului român*, Ed. "Roza Vînturilor", Bucureşti, 1993 (text datat 1987, de consultat cu mari precauții).
Zamfirescu, Dinu, *Mişcarea legionară în țară şi în exil: puncte de reper (1919-1980)*, Ed. Pro Historia, Bucureşti, 2005 (sub egida Institutului Național pentru Memoria Exilului Românesc).
Zamfirescu, Dragoş, *Legiunea Arhanghelul Mihail de la mit la realitate*, Ed. Enciclopedică, Bucureşti, 1997. *Cf.* şi Dragoş Nițipir-Zamfirescu, *Legionarismul românesc – fenomen de extremă dreaptă. Sincronism european şi aspecte specifice*, Tip. Universității, Bucureşti, 1994.

Monumentul de la Majadahonda (lîngă Madrid)
înălțat în memoria lui Moța şi Marin

3. REFERINȚE STRĂINE

Allardyce, Gilbert (ed.), *The Place of Fascism in European History*, Prentice-Hall Inc., Englewood Cliffs, N. J., 1971.

******* *Al passo con l'Arcangelo. Ritmi legionari*, Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1982 (Claudio Mutti).

Ambri, Mario, *I falsi fascismi. Ungheria, Jugoslavia, Romania (1919-1945)*, Jouvence, Roma, 1980 (studiul este precedat de o prefață a lui Renzo de Felice).

Baillet, Philippe, "Julius Evola et Mircea Eliade (1927-1944): une amitié manquée", în *Les Deux Étendards*, I, 1, septembrie-decembrie 1989, pp. 45-55.

Baillet, Philippe, "Éclipse et retour de la Tradition. Autour du Mouvement Légionnaire roumain", prefață la Claudio Mutti, *Les plumes de l'Archange*... (vezi mai

jos).
Baracchi-Tua, Lorenzo, *La Guardia di Ferro*, Firenze, 1938 (cu o prefață de Mihail Manoilescu); trad. rom.: *Garda de Fier*, Tip. “Bucovina” – I. E. Torouțiu, București, 1940 (Cezar Balaban).
Bardèche, Maurice (ed.), *Les fascismes inconnus*, Éd. Défense de l'Occident, Paris, 1969; trad. it.: *I fascismi sconosciuti*, Ed. del Borghese, Milano, 1970.
Beer, Klaus P., *Zur Entwicklung des Parteien und Parlamentssystems in Rumänien: 1928-1933*, 2 vols., Frankfurt-am-Main/Bonn, 1983.
Bertrand, Michel, *Codreanu et la Garde de Fer: Histoire d'une tragédie (1920-1945)*, Akribeia, 2010.
Binder, Inge Katharina, *Exilul și experiența culturală. Asociații și instituții românești în Apus (1945-1989)*, Münster, 1993 (teză de doctorat).
Bobango, Gerald J., *Religion and Politics. Bishop Valerian Trifa and his times*, distributed by Columbia University Press, Boulder-New York, 1981.
Boissau, Pierre-Yves, “La Transfiguration du passé”, în *Le Monde des livres*, 28 iulie 1995; inclus în vol. Emil Cioran, *Țara mea / Mon pays*, Ed. Humanitas, București, 1996, sub titlul “A scrie pentru a desființa”/ *“Écrire pour effacer”*, pp. 79-87 (în rom.) și pp. 201-209 (în fr.).
Bolitho, Hector, *Romania under King Carol* , Eyre and Spottiswoode, London, 1939.
Bollon, Patrice, *Cioran, l’Hérétique*, Éd. Gallimard, Paris, 1997.
Bondy, François, *Gespräche mit E. M. Cioran*, Europaverlag, Wien-München-Zürich, 1972. *Cf*. și François Bondy (și alții), *Convorbiri cu Cioran*, Ed. Humanitas, București, 1993; reed. 2004.
Boutin, Christophe, *Politique et Tradition. L'œuvre de Julius Evola dans le siècle (1898-1974)*, Éd. Kimé, Paris, 1992 (cap. “Un «fascisme spirituel»: la Garde de Fer”, pp. 300-315).
Broszat, Martin, *Das Dritte Reich und die rumänische Judenpolitik*, München, 1958.
Broszat, Martin, “Die Eiserne Garde und des Dritte Reich”, în *Politische Studien* (München), 9, 1958, p. 628 și urm.
Caballero, C., *Los fascismos desconocidos*, Barcelona, 1982.
Cardini, Franco, “Postilla tardiva a Renzo de Felice”, în *Diorama Letterario*, 83, iunie 1985, p. 28.
Carp, Matatias, *Cartea Neagră. Suferințele Evreilor din România: 1940-1944*, Atelierele Grafice SOCEC & Co S.A.R., București, 1946 (se poate vedea că cifrele vehiculate astăzi cu privire la “martiriul” evreilor români – atrocități puse abuziv pe seama Gărzii de Fier – sînt mult exagerate); reed. Ed. Diogene, București, 1996 (cu o

prefață de Dr. Alexandru Şafran) – vol. I: "Legionarii şi rebeliunea", vol. II: "Pogromul de la Iași".
Carsten, Francis L., *The Rise of Fascism*, University of California Press, Berkeley-New York, 1969 (cap. "Anti-Semitism and Anti-Communism: The Iron Guard" – pp. 181-193); trad. it.: *La genesi del fascismo*, Milano, 1970; trad. sp.: *La ascención del fascismo*, Barcelona, 1971.
Castellan, G., *Histoire de la Roumanie*, P.U.F., Paris, 1984.
Charle, Klaus, *Die Eiserne Garde. Eine Darstellung der völkischen Erneuerungs-bewegung in Rumänien*, Berlin, 1939.
Cifuentes, Sergio, *Lecciones indelebles*, Ed. "Carpații", Madrid, 1964 (broşură dedicată memoriei lui Corneliu Z. Codreanu, Ion I. Moța și Vasile Marin).
Crampton, R. J., *Eastern Europe in the Twentieth Century*, Routledge, London-New York, 1994 (mai ales pp. 110-118).
Danuvius [?], *Jon Moza – apostolo della rivoluzione spirituale romena*, Ed. "Raido", Roma, 1999.
David, Louise, Ion Mării, *A Grenoble sur les traces du Capitaine*, Ed. Dacia, Madrid, 1971; trad. it.: *Sulle orme del Capitano*, Ed. di Ar, Padova, 1984.
Dell'Arno, G. Rossi, *C. Codreanu – Pensieri e massime di vita*, Roma, 1940.
Di Nola, Alfonso Maria, "Mircea Eliade e l'antisemitismo", în *La Rassegna Mensile di Israel*, 43, ianuarie-februarie 1977, pp. 2 și 12-15.
Di Nola, Alfonso Maria, "Mircea Eliade tra la scienza delle religioni e la ideologia «guardista»", în *Marxismo oggi* , 5-6/1989, pp. 66-71.
Dion, Michel, *Églises, état et identité nationale dans la Roumanie moderne (Notice bibliographique commentée)*, GSR/IRESCO/CNRS, Paris, 1992.
******* "Dosarul Mircea Eliade", în *Toladot. Buletinul Institutului Dr. J. Niemirower (Ierusalim)*, 1, ianuarie-martie 1972.
Dubuisson, Daniel, "Métaphysique et politique. L'ontologie antisémite de Mircea Eliade", în *Le Genre Humain*, 26 noiembrie 1992; trad. rom.: "Metafizica și politica. Ontologia antisemită la Mircea Eliade", în *Noua Alternativă*, numerele 4-5/1993.
Dubuisson, Daniel, *Mythologies du XX siècle*, Lille, 1993 (M. Eliade, fost aderent al Gărzii de Fier, ar fi teoreticianul unui "*homo religiosus* antisemit"!); trad. rom.: *Mitologii ale secolului XX*, Ed. Polirom, Iași, 2003.
Duprat, F., "Quelques aspects du fascisme roumain", în *Revue d'Histoire du Fascisme*, I, 1972.
Duprat, F., "Naissance, developpement et échec d'un fascisme roumain", în *Revue d'Histoire du Fascisme*, II, 1972.

Duprat, F., *La Croisade antibolchévique*, în *Défense de l'Occident* (trei fascicule monografice, dintre care unul dedicat României: "La Roumanie et la croisade"; a se vedea anul XXII, nr. 119/120, aprilie-mai 1974, pp. 189-263), Paris, 1973-1974.

Durandin, Chaterine, “Orthodoxie et Roumanité. Le débat de l'entre deux guerres”, în *Rumanian Studies* (Leiden), V (1980-1986).

Escolar, Tomás, Jesús Nieto, *Vida y doctrina de C. Z. Codreanu*, Ed. Patria, Madrid-Barcelona, 1941 (cu un prolog de Emiliano Aguado).

Evola, Julius, *Il cammino del cinabro*[30], Ed. Scheiwiller, Milano, 1963, pp. 151-152; ed. a II-a: 1972, pp.139-140.

Evola, Julius, “Il mio incontro con Codreanu”, în *Civiltà*, I, 2, septembrie-octombrie 1973, pp. 51-54; trad. rom.: “Întîlnirea mea cu Codreanu”, în *Puncte cardinale*, anul IV, nr. 7/43, iulie 1994, p. 9; trad. germ.: “Meine Begegnung mit Codreanu”, în *Vorderste Front*, 6, octombrie 1994.

Evola, Julius, *La tragedia della Guardia di Ferro*, Fondazione Julius Evola, Roma, 1996 (vol. îngrijit de C. Mutti); trad. rom.: *Naționalism și asceză. Reflecții asupra fenomenului legionar*, Ed. FRONDE, Alba Iulia-Paris, 1998 (cu mai multe anexe, printre care și o listă bibliografică a referințelor străine la legionarism).

Evola, Julius, *Lettere a Mircea Eliade: 1930-1954*, a cura di Claudio Mutti, Fondazione Julius Evola-Controcorrente Edizioni, Napoli, 2011 (Quaderni di testi evoliani n. 46).

Fiore, Crescenzo, *Storia sacra e storia profana in Mircea Eliade*, Roma, 1986.

Forester, C. W., *Fenomenul legionar de-a lungul veacurilor…*, Ed. Studii Istorice Românești [Traian Golea], Miami Beach, 1993.

Fischer-Galați, Stephen, *Twentieth Century Rumania*, Columbia University Press, New York, 1970; ed. a II-a: 1991; trad. rom.: *România în secolul al XX-lea*, Institutul European, Iași, 1998 (cu un cuvînt înainte de Kurt W. Treptow).

Foxa, Agustín de, *Rumanía, centinela del Este, no debe morir/ România, santinela Răsăritului, nu trebuie să moară*, ediție bilingvă spaniolă-română, Ed. “Carpații”, Madrid, 1959 (broşura cuprinde o conferință la împlinirea a 500 de ani de la înscăunarea lui Ştefan cel Mare; legionarii sînt văzuți ca vrednici urmaşi ai marilor voievozi apărători ai creştinătății).

Gabardi, E., *Codreanu e l'ideologia del movimento legionario romeno (1927-1938)*, Faccoltà di Lettere e Filosofia, Università degli Studi di Milano, 1990-1991 (teză de doctorat, coord. prof. G. Galli).

Glenn, Misha, *The Rebirth of History. Eastern Europe in the Age of Democracy*, Penguin Books, Harmondsworth, 1993 (mai ales pp. 96-116).

Goebbels, Joseph, *Die Tagebücher von Joseph Goebbels*, hrsg. von Elke Frölich (im Auftrag des Instituts für Zeitgeschichte und in Verbindung mit dem Bundesarchiv), K. G. Saur Verlag, München, 1987, Band 3 (mai ales p. 541 şi urm.).
Gourinard, Pierre, "Convergences entre le Mouvement Légionnaire et L'Action Française", în *Totalité*, anul VII, nr. 18/19, 1984, pp. 172-178.
Grego, Antonio, *Figlie della stessa lupa. Storia dei rapporti tra Italia e Romania alla vigilia della seconda guerra mondiale*, Fuoco Edizioni, Roma, 2009 (cu o prefață de Claudio Mutti).
******* *Guardia de Hierro (La mística guerrera de las Guardias de Hierro rumanas)*, Ed. del Frente Nacional de la Juventud, Ciudad de México, 1984 (broşură ilustrată).
Guiraud, Paul, *Codréanu et la Garde de Fer*, Éd. du Francisme, Paris, 1940 (cu o Lettre-préface semnată "Les légionnaires de Paris", dar atribuită lui Emil Cioran); ultima reeditare: Éd. Trident, Paris, 1991; trad. rom.: *Codreanu și Garda de Fier*, Ed. Majadahonda, Bucureşti, 1998 (cu o prefață de prof. univ. dr. Ioan Scurtu).
Hagen, Walter [Wilhelm Höttl], *Die Geheime Front. Organisation, Personen und Aktionen des deutschen Geheimdienstes*, Nibelungen Verlag, Linz und Wien, 1950 (dar o ediție a apărut, în acelaşi an, şi la Zürich); trad. sp.: *El frente secreto. La Gestapo sobre Europa*, Madrid, 1951; trad. fr.: *Le Front Secret*, Éd. Plon, Paris, 1954.
Hamilton, Alastair, *The Appeal of Fascism. A Study of Intellectuals and Fascism: 1919-1945*, New York, 1971; trad. it.: *L'illusione fascista*, Milano, 1972.
Hartman, Zvi, *Antisemitism in Romania. The Image of the Jew in the Romanian Society*, Tel Aviv University, 1993.
Heinen, Armin, *Die Legion "Erzangel Michael" in Rumänien. Soziale Bewegung und politische Organisation. Ein Beitrag zum Problem des internationalen Faschismus*, Südosteuropäische Arbeiten, R. Oldenbourg Verlag, München, 1986 (cel mai amplu şi mai temeinic studiu străin despre Mişcarea Legionară din România); trad. rom.: *Legiunea "Arhanghelul Mihail". O contribuție la problema fascismului internațional*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1999.
Hentzen, K. G., *Verfassung der rumänischen national-legionären Staates*, Leipzig, 1942.
Hernán-Bastida, *Rumanía. De la Guardia de Hierro a la Guardia Roja*, Barcelona, 1945.
Hibbeln, Ewald, *Codreanu und die Eiserne Garde*, Selbstverlag der J. G. Herder Bibliothek, Band 13, Siegerland, 1984.
Hillgruber, Andreas, *Hitler, König Carol und Marshall Antonescu. Die Deutsch-Rumänischen Beziehungen (1938-1944)*, Wiesbaden, 1954; ed. a II-a: 1965; trad. rom.:

Hitler, Regele Carol şi Mareşalul Antonescu. Relaţiile româno-germane (1938-1944), Ed. Humanitas, Bucureşti, 1994.

Hitchnis, Keith, *Rumania: 1866-1947*, Clarendon Press, Oxford, 1994 (mai ales pp. 415-425 şi 451-471); trad. rom.: *România: 1866-1947*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1996.

Hoggan, David L., *Der unnötige Krieg: 1939-1945. "Germany must perish"*, Grabert-Verlag, Tübingen, 1974.

Holland, Derek, *The Political Soldier. A Statement*, printed and published by The International Third Position, London, 1994 (ed. I: 1984); trad. rom.: "Soldatul politic. O declaraţie de credinţă", în *Puncte cardinale*, anul V, nr. 10/58 – p.13, 11/59 – p.13, 12/60 – p.11 (octombrie-decembrie 1995), şi anul VI, nr. 1/61 – p.13, 2/62 – p.13 (ianuarie-februarie 1996).

Jesi, Furio, *Cultura di destra*, Ed. Garzanti, Milano, 1979. *Cf*. şi Furio Jesi, "Cultura di destra e religione della morte" , în *Comunità*, XXXII, 179, aprilie 1978.

Jesi, Furio, "Un caso imbarazzante", în *Tuttolibri*, V, 15, 21 aprilie 1979 (despre apartenenţa lui M. Eliade la Garda de Fier).

Jowitt, Kenneth (ed.), *Social Change in Romania: 1860-1940. A Debate on Development in a European Nation*, Berkeley, 1978.

Kormos, C., *Rumania*, Cambridge University Press, London, 1944.

Lackó, Miklós, *Le fascisme. Les fascismes en Europe Centrale-Orientale*, Ed. Naouka (Direction de la Littérature Orientale), Moscova, 1970 (Raport la al XIII-lea Congres Internaţional de Ştiinţe Istorice, Moscova, 16-23 august 1970).

Laignel-Levastine, Alexandra, *Filosofie şi naţionalism. Paradoxul Noica*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1998.

Laignel-Levastine, Alexandra, *Eliade, Cioran. Ionesco. Uitarea fascismului*, Ed. EST, Bucureşti, 2004.

Laqueur, Walter, "Rumanian Fascists Emigrés. A Survey of their Literature", în *The Wiener Library Bulletin*, iulie 1964.

Laqueur, Walter, George L. Mosse (eds.) *International Fascism (1920-1945)*, Harper Torchbooks, New York, 1966 (mai ales pp. 100-126); ed. nouă: *International Fascism. New Thoughts and New Approaches*, Sage, London, 1979.

Laqueur, Walter (ed.), *Fascism: A Reader's Guide. Analyses, Interpretations, Bibliography*, University of California Press, Berkeley-Los Angeles, 1976; reed. Penguin Books, Harmondsworth, 1979.

Larsen, Stein Ugelvik, Bernt Hagtvet, Jan Petter Myklebust (eds.), *Who Were the Fascists. Social Roots of European Fascists*, Universitetsforlaget, Bergen-Oslo-Tromsø, 1980 (cap. "Psycho-Historical and Sociological Perspectives on the Iron Guard, the

Fascist Mouvement of Romania” – pp. 379-394 – este redactat de Zeev [Zevedei] Barbu); trad. it.: *I fascisti. Le radici e le cause di un fenomeno europeo*, Ed. Ponte alle Grazie, Firenze, 1996 (cap. despre Garda de Fier: pp. 425-443).

Lebedev, N. I., *Garda de Fier, Carol II şi Hitler. Din istoria fascismului, monarhiei române şi politicii externe*, Chişinău, 1970 (lucrare apărută iniţial la Moscova, în limba rusă, în 1968).

Lee, Stephen J., *The European Dictatorship: 1918-1945*, Methuen, London-New York, 1987 (*cf*. mai ales pp. 284-287).

******* *Le procès de Cornelius Zelinsky Codréano, condamné pour trahison, rebellion et instigation à 10 ans de travaux forcés. Mai 1938*, Éd. S.A.P.R.I. (La Collection de Grands Procès), Paris, 1938.

Longchamp, Jean-Paul de, *La Garde de Fer ou l'histoire d'une bande d'assassins*, SEFA, Paris, 1975 (una dintre cărţile străine cele mai calomnioase la adresa legionarilor români).

Mandella, Michelangelo, “Aspetti del fascismo romeno”, în *Ricerche di storia europea*, Napoli, 1974, pp. 105-130.

Manea, Norman, *On Clowns: The Dictator and the Artist*, New York, 1992 (mai ales cap. “Felix Culpa”, trad. în rev. 22, numerele 6-8/1992, sub titlul “Culpa fericită. Mircea Eliade, fascismul şi soarta nefericită a României”); trad. rom.: *Despre clauni. Dictatorul şi artistul*, Ed. Est, Paris-Bucarest, 1996.

McHale, Vincent E., Sharon Skowronski (eds.), *Political Parties of Europe*, 2 vols., Greenwood Press, Westport-London, 1983 (despre Garda de Fier şi Partidul “Totul pentru Ţară” – vol. II, pp. 801-802).

Medrano, Antonio, “La Garde de Fer à la lumière de la tradition”, în *Totalité*, anul VII, nr. 18/19, pp. 209-224 (trad. fr. de Georges Gondinet).

Michel, Henri, *Les Fascismes*, P.U.F., Paris, 1977.

Michelson, Paul E., *Myth and Reality in Romanian National Development*, Hutington, 1986; republicat în *International Journal of Rumanian Studies*, 2, 1987.

Miloe, J., *La riposte aux attaques du gouvernement roumain contre l'Église Roumaine de Paris*, Paris, 1976 (este vorba de procesul cîştigat de preotul Vasile Boldeanu).

Milza, Pierre, *Les Fascismes*, Imprimerie Nationale, Paris, 1985 (mai ales pp. 321-325). *Cf*. şi *Fascismes et idéologies réactionnaires en Europe: 1919-1945*, Éd. Armand Colin, Paris, 1971.

Miranda Carrington, Sergio, *Recuerdos de la Guardia de Hierro*, Madrid, 1969.

Montanelli, Indro, “Codreanu e i suoi vendicatori”, în *Corriere della Sera*, 11 octombrie 1940, p. 3; reprodus parţial în revista milaneză *Origini* (n. 15 / n. 2 nuova

serie, Supplemento a *Orion* n. 185) din februarie 2000 (număr dedicat integral lui Corneliu Codreanu), pp. 16-17 (cu o prezentare de Claudio Mutti, “Codreanu secondo Montanelli”, pp. 13-15)[31].

Morgan, Philip, *Fascism in Europe: 1919-1945*, Routledge, London, 2003.

Mory, Agathon-Vulfran, *Codréanu et la Garde de Fer: le dossier*, Éd. Trident, Paris, 1991.

Mosse, George L., *Masses and Man. Nationalist and Fascist Perceptions of Reality*, Howard Fertig, New York, 1980; trad. it: *L’uomo e le masse nelle ideologie nazionaliste*, Laterza, Roma-Bari, 1982.

Mourre, Michel (ed.), *Dictionnaire encyclopédique d'histoire*, Éd. Bordas, Paris, 1993 (*cf*. mai ales vol. 2, p. 1032, și vol. 4, p. 2001).

Mueller, Hannelore, *Der frühe Mircea Eliade*, Münster, 2004.

Muti, Omar [Claudio Mutti], “Quando Indro esaltava Codreanu”, în *L'Italia settimanale*, 3 august 1994.

Mutti, Claudio, “La spiritualité légionnaire”, în *Totalité*, anul VII, nr. 18-19, 1984, pp. 204-208.

Mutti, Claudio, *Mircea Eliade e la Guardia di Ferro*, Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1989; trad. rom.: *Mircea Eliade și Garda de Fier*, Ed. Puncte Cardinale, Sibiu, 1995; trad. fr.: *Mircea Eliade et la Garde de Fer*, Avatar, Paris, 2006; trad. germ.: *Mircea Eliade und die Eiserne Garde. Rumänische Intellektuelle im Umfeld der Legion Erzengel Michael*, Regin-Verlag, 2009; trad. sp.: *Mircea Eliade y la Guardia de Hierro*, Ediciones Nueva República, Barcelona, 2009 (cu un prolog de Jordi Carriga).

Mutti, Claudio, “Emil Cioran e il suo pensiero politico”, în *Storia Verità*, nr. 3, august-septembrie 1991/ nr. 4, octombrie-noiembrie 1991.

Mutti, Claudio, “Cioran e la Guardia di Ferro”, în *Avanguardia*, anul X, nr. 73, noiembrie 1991; trad. rom.: “Emil Cioran și Garda de Fier”, în *Puncte cardinale*, anul VI, nr. 1/61, ianuarie 1996, pp. 6-7.

Mutti, Claudio, “Socrate tra i legionari”, în *Avanguardia*, anul XI, nr. 77, martie 1992.

Mutti, Claudio, “Morto esule legionario romeno” , în *L'Umanità*, 1 iulie 1993.

Mutti, Claudio, “Heidegger sui Carpazi”, în *Orion*, anul II, nr. 11, noiembrie 1993.

Mutti, Claudio, *Les plumes de l'Archange. Quatres intellectuels roumains à la face de la Garde de Fer: Nae Ionescu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica*, Éd. Hérodes, Chalon-sur-Saône, 1993 (cu o prefață de Philippe Baillet); trad. it.: *Le penne dell'Arcangelo. Intellecttuali e Guardia di Ferro*, Società Editrice Barbarossa, Milano, 1994 (versiune revăzută și adăugită – tratează și cazul Vasile Lovinescu); trad. rom.: *Penele Arhanghelului. Intelectualii români și Garda de Fier (Nae Ionescu, Mircea*

Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica, Vasile Lovinescu), Ed. Anastasia, Bucureşti, 1997 (prefaţa lui Ph. Baillet, "Eclipsa şi revenirea Tradiţiei. Despre Mişcarea Legionară din România" - pp. 5-34); trad. germ.: *Mircea Eliade und die Eiserne Garde. Rumänische Intellektuelle im Umfeld der Legion Erzengel Michael*, Regin-Verlag, 2009.

Mutti, Claudio, "Elena Codreanu racconta", în *Orion*, decembrie 1994; trad. rom.: "Elena Codreanu povesteşte...", în *Puncte cardinale*, anul V, nr. 2/50, februarie 1995, pp. 6-7. *Cf*. şi "A colloquio con Elena Codreanu", în *Origini* [supliment al revistei *Orion*], februarie 2000.

Mutti, Claudio, "Codreanu e l'Italia", în *Pagine libere*, aprilie 1995. *Cf*. şi "Il «Capitano» in Italia. I rapporti fra Codreanu e la nostra nazione", în *Storia del XX secolo*, anul II, nr. 12, aprilie 1996, pp. 37-40 (trad. rom.: "«Căpitanul» în Italia", în *Puncte cardinale*, anul VI, nr. 8/68, august 1996, p. 5), sau "Corneliu Codreanu e l'Italia", în *Raido*, anul IV, nr. 16, 1999.

Mutti, Claudio, "L'inquisizione marxista contro Mircea Eliade", în *Pagine libere*, septembrie 1996, pp. 48-50; trad. rom.: "Inchiziţia marxistă împotriva lui Mircea Eliade", în *Puncte cardinale*, anul VII, nr. 2/74, februarie 1997, p. 3, reluat în anul IX, nr. 4/100, aprilie 1999, p. 18 (*cf*. şi *Penele Arhanghelului*..., ed. rom. cit., pp. 121-129).

Mutti, Claudio, "I legionari romeni nella guerra di Spagna", în *Storia del XX secolo*, noiembrie 1996, pp. 51-57; trad. rom.: "Legionarii români în războiul din Spania", în *Puncte cardinale*, anul VII, nr. 1/73, ianuarie 1997, pp. 4-5.

Mutti, Claudio, "Ifigenia legionaria", în *Origini*, nr. 13/1997, pp. 10-14; trad. rom.: "Ifigenia legionară", în *Puncte cardinale*, anul XI, nr. 11/131, noiembrie 2001, pp. 6-7.

Mutti, Claudio, "Ion Moţa şi «Serviciul Mondial»", în *Puncte cardinale*, anul VIII, nr. 4/88, aprilie 1998, pp. 10-11.

Mutti, Claudio, "Mircea Eliade vad alatt", în *Pannon Front* [Budapesta], 1 iunie 1999.

Mutti, Claudio, "Codreanu secondo Montanelli", în *Origini* [supliment al revistei *Orion*], februarie 2000.

Mutti, Claudio, "Mircea Eliade e l'Olocausto", în *Orion*, nr. 200, mai 2001, pp. 39-41; trad. rom.: "Mircea Eliade şi Holocaustul", în *Puncte cardinale*, anul XI, nr. 12/132, decembrie 2001, p. 15.

Mutti, Claudio, "Le penne dell'Arcangelo: rivoluzione conservatrice in Romania?", în *Orion*, nr. 201, iunie 2001.

Mutti, Claudio, "Anche Cioran sotto processo?", în *Orion*, nr. 203, august 2001.

Mutti, Claudio, *Mircea Eliade, Legiunea şi noua inchiziţie*, Ed. Vremea, Bucureşti, 2001 (cu un cuvânt înainte de Răzvan Codrescu).
Mutti, Claudio, "Indro Montanelli la Bucureşti. Un reporter italian în România anului 1940", în *Puncte cardinale*, anul XIII, nr. 8/152, august 2003, p. 4.
Mutti, Claudio, *Eliade, Vâlsan, Geticus e gli altri. La fortuna di Guénon tra i Romeni*, Edizioni all'Insegna del Veltro, Parma, 1999; trad. rom.: *Guénon în România. Eliade, Vâlsan, Geticus şi ceilalţi. Succesul lui Guénon printre români*, Ed. Vremea, Bucureşti, 2003 (cu o prefaţă de Florin Mihăescu, o prezentare de Enrico Montanari şi o postfaţă de Răzvan Codrescu).
Nagy-Talavera, Nicholas M., *The Green Shirts and the Others. A History of Fascism in Hungary and Romania*, Hoover Institution Press, Stanford University (California), 1970; trad. rom.: *O istorie a fascismului în Ungaria şi România*, Ed. Hasefer, Bucureşti, 1996.
Neulel, Hans Werner, *An Deutscher Seite (Internationale Freiwillige von Wehrmacht und Waffen SS)*, Universitas Verlag, München, 1985, pp. 263-273 şi 451-452.
Nolte, Ernst, *Der Faschismus in seiner Epoche*, R. Riper und Co. Verlag, München, 1963 şi 1965; trad. engl.: *Three Faces of Fascism*, Holt-Rinehart, New York, 1966, sau New American Library, New York, 1979.
Nolte, Ernst, *Die Faschistischen Bewegungen*, Berlin, 1966; trad. fr.: *Les Mouvements fascistes. L'Europe de 1919 à 1945*, Éd. Calmann-Lévy, Paris, 1969 (în această ediţie, mai ales pp. 235-251).
Nolte, Ernst, *Der europäische Bürgerkrieg (1917–1945). Nationalsozialismus und Bolschewismus*, Proyläen, Frankfurt, 1987; trad. rom.: *Războiul civil european (1917-1945). Naţional-socialism şi bolşevism*, Ed. Corint, Bucureşti, 2005; reed. Ed. Runa, Bucureşti, 2006 (cuvînt înainte de Florin Constantiniu).
Palacios, Isidor, *La metapolítica de Corneliu Codreanu*, Madrid, 1985 (broşură).
Panini Finotti, Alfonso, *La Guardia di Ferro*, Firenze, 1938.
Panini Finotti, Alfonso, *Da Codreanu ad Antonescu. Romania di ieri e di oggi*, Ed. L'Albero, Verona, 1941.
Payne, Stanley G., *Fascism. Comparison and definition*, University of Wisconsin Press, Madison, 1980.
******* *Piange fra i rami la luna… La Guardia di Ferro in terra di Spagna*, Alessandria Editrice (Quaderni dell'Araldo – no. 1), Alessandria, 1998.
Piñar, Blas, *Pueblos de Frontera / Popoare de frontieră*, ediţie bilingvă spaniolă-română, Ed. "Carpaţii", Madrid, 1959 (broşură cuprinzînd conferinţa ţinută în memoria martirilor legionari Ion I. Moţa şi Vasile Marin).

Piñar, Blas, *Sînge românesc pe pămînt spaniol*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1962 (broşură dedicată martirilor legionari Ion I. Moța și Vasile Marin).
******* *Politics and Political Parties in Romania*, Public Reference Library, London, 1936.
Polonsky, Anthony, *The Little Dictators. A History of Eastern Europe since 1918*, London-Boston, 1975.
Prat y Soutzo, Pedro de, *Efectul Revoluției Naționale Spaniole în România*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1962 (broşură dedicată martirilor legionari Ion I. Moța şi Vasile Marin).
Prost, Henri, *Destin de la Roumanie (1918-1954)*, Éd. Berger-Lévrault, Paris, 1954.
Quinlan, Paul D., *Regele Playboy – Regele al Carol II-lea de România*, Ed. Humanitas, București, 2001.
Rallo, Michele, *L'epoca delle rivoluzioni nazionali in Europa (1919-1945), vol. III: Romania*, Il Settimo Sigillo, Roma, 1990; trad. rom.: *România în perioada revoluțiilor naționale din Europa (1919- 1945)*, Ed. SeMpre, Bucureşti, 1993.
Rebatet, Lucien, *Codreanu et la Garde de Fer. Choses vues et entendues en Roumanie*, herveryssen.com/herveryssen.net, Canada, 2009.
Rees, Philip, *Fascism and Pre-Fascism in Europe: 1890-1945. A Bibliography of the Extrem Right*, The Harvester Press/ Barnes and Noble Books, Sussex-New Jersey, 1984.
Reichmann, Edgar, *L'insomniaque du Danube*, Éd. Balland, Paris, 1992 (cazul M. Eliade).
Ricketts, Mac Linscott, *Mircea Eliade. The Romanian Roots (1907-1945)*, 2 vols., Columbia University Press, New York, 1988; trad. rom.: *Rădăcinile româneşti ale lui Mircea Eliade*, Ed. Criterion Publishing, Bucureşti, 2005.
Riley, Dylan, *The Civic Foundations in Europe: Italy, Spain anad Romania: 1870-1945*, The John Hopkins University Press, Baltimore, 2010.
Roberts, Henry L., *Romania. Political problems of an Agrarian State*, Yale University Press, New Haven, 1951.
Rogger, Hans, Eugen Weber (eds.), *The European Right. A historical Profile*, University of California Press, Berkeley and Los Angeles, 1965 (cap. “Rumania” este redactat de către Eugen Weber); trad. rom.: *Dreapta europeană. Profil istoric*, Ed. Minerva, Bucureşti, 1995 (cap. “România”: pp. 385-446).
Rothschild, Joseph, *East and Central Europe between the Two World Wars*, Seattle-London, University of Washington Press, 1977 (*cf*. cap. 6, pp. 281-322).
Salleo, Eminardo, *Mussolini e Codreanu*, Libreria Agate, Palermo, 1942.
Sburlati, Carlo, *Codreanu, il Capitano*, Ed. Volpe, Roma, 1970 (cu o introducere-

scrisoare de Horia Sima); trad. sp.: *Codreanu, el Capitán. Vida y muerte de Codreanu*, Ed. Acervo, Barcelona, 1970.

Sburlati, Carlo, *Codreanu e la Guardia di Ferro*, Ed. Volpe, Roma, 1977. *Cf.* şi C. Sburlati, "Les idées de la Garde de Fer", în *Défense de l'Occident* [Paris], anul XIX, nr. 95, aprilie 1971, pp. 46-65.

Scagno, Roberto, "Mircea Eliade a la cultura romena interbellica", în *Buletinul Bibliotecii Române de la Freiburg*, vol. XIV, 1987-1988.

Scagno, Roberto, "Alcuni punti fermi sull' impegno politico di Mircea Eliade nella Romania interbellica: un commento critico al dossier «Toladot» del 1972", în AA. VV., *Esploratori del pensiero umano. Georges Dumézil e Mircea Eliade*, a cura di Julien Ries e Natale Spineto, Ed. Jaca Book, Milano, 2000 (pp. 259-289).

Schellenberg, Walter, *Le Chef du contre-espionnage nazi parle (1933-1945)*, Éd. Julliard, Paris, 1957.

Seton-Watson, Hugh[32], *East Europe between the Wars (1918-1941)*, Cambridge University Press, New York, 1946; reed. Achorn Books, Hamden, 1962.

Soulié de Morant, G., *Comoara samurailor sau cei patruzeci şi şapte „oameni pe valuri"*, prefaţă şi traducere de Maior C. M. Sandovici, ed. a II-a, Serviciul Propagandei Legionare, f. l., 1940 (carte cu mare impact printre legionari, interzisă de guvernul Antonescu).

Sugar, Peter F., Ivo J. Lederer (eds.), *Nationalism in Eastern Europe*, University of Washington Press, Seattle-London, 1969.

Sugar, Peter F. (ed.), *Native Fascism in the Succesor States*, ABC Clio Press, Santa Barbara, 1971 (pp. 101-122: cap. "The Background of Romanian Fascism", semnat de Em. Turczinsky, şi cap. "Fascism in Rumania", semnat de Stephen Fischer-Galati).

Şafran, Alexandru, *Un tizon arraché aux flammes. Mémoires*, Éd. Stock, Paris, 1989.

Şafran, David, *Cronica rebeliunii legionare. Amintiri*, Ed. Hasefer, Tel-Aviv, 1967.

Şafran, David, *Karl Marx antisemit*, Ierusalim, 1979, mai ales cap. "Casa Verde", pp. 106-115. (D. Şafran este rabinul care s-a întîlnit cu Codreanu la Casa Verde, în ziua de 11 ianuarie 1937; *cf.*, pe acest blog, "Întîlnirea David Şafran – Corneliu Codreanu").

Tamás, G. M., "Scrisoare către prietenii mei români", în *Dilema*, anul IX, nr. 416, 16-22 febr. 2001, pp. 7-8 (mostră de elocinţă mistificatoare).

Tarchi, Marco, "Le procès de Codréanu", în *Orientations*, 13, 1991-1992, pp. 17-18. *Cf.*, tangenţial, şi Marco Tarchi, *Cinquant'anni di nostalgia. La destra italiana dopo il fascismo*, La Roccia di Erec, Firenze, 1996.

Tharaud, Jerôme/Jean, *L'Envoyé de l'Archange*, Éd. Plon, Paris, 1939 (am citit pe

vremuri cartea insidioasă a fraților Tharaud într-o traducere românească în manuscris, realizată de legionarul Emil Brânzei).
Treptow, Kurt W., "Corneliu Zelea Codreanu and Carol II", în *Europa XXI*, Iași, I-II/1992-1993, pp. 61-64.
Vago, Bela, *The Shadow of the Swastika. The Rise of Fascism and Anti-Semitism in the Danube Basin (1936-1939)*, Institute for Jewish Affairs Publish., Saxon House, London, 1975; reed. 1979.
Valota Cavallotti, Bianca, *Nicola Iorga*, Napoli, 1977. *Cf*. şi "Nicolae Iorga, martor şi cronicar al timpului său", în *Magazin istoric*, nr. 4, aprilie 1979.
Valota Cavallotti, Bianca, *L'ondata verde*, Milano, 1984.
Veiga, Francisco, *La mística del ultranacionalismo. Historia de la Guardia de Hierro (Rumanía, 1919-1941)*, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, 1989 (teză de doctorat); trad. rom. (de fapt, un rezumat de nici 400 de pagini al tezei care, în original, are 4 vols., însumînd 1749 de pagini): *Istoria Gărzii de Fier (1919-1941). Mistica ultra-naționalismului*, Ed. Humanitas, București, 1993; reed. 1995.
Veltri, C. [Claudio Mutti], "Processate il professore", în *L'Italia settimanale*, septembrie 1993.
Veltri, C. [Claudio Mutti], "Elena Codreanu: le mie prigioni", în *L'Italia settimanale*, aprilie 1994.
Waldeck, R. G., *Athénée Pallace, Bucharest. Hitler's "New Order" comes to Romania*, London, 1943; trad. rom. Ed. Humanitas, Bucureşti, 2000; reed. 2006.
Watts, Larry, *În serviciul Mareșalului*, 2 vols., Ion Dumitru Verlag, München, 1985.
Watts, Larry L., *Romanian Cassandra: Ion Antonescu and the Struggle for Reform: 1916-1941*, Columbia University Press, Boulder-New York, 1993; trad. rom.: *O Casandră a României: Ion Antonescu şi lupta pentru reformă*, Ed. Fundației Culturale Române, Bucureşti, 1994.
Weber, Eugen, *Varieties of Fascism. Doctrines of Revolution in the Twentieth Century*, New Jersey, 1946; reed. D. Van Nostrand Co. Inc., Princeton-New York-Toronto-London, 1964 (*cf*. cap. 9, pp. 96-105).
Weber, Eugen, "The Men of the Archangel" , în AA. VV., *International Fascism (1920-1945)*, New York, 1966; trad. it.: "Gli uomini dell'Arcangelo", în *Dialoghi del XX*, anul I, nr. 1, aprilie 1967.
Weber, Eugen, *Dreapta românească*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995 (de fapt, cap. "Rumania" din *The European Right. A Historical Profile* – vezi mai sus – tradus şi publicat separat).
Webster, Alexander F. C., *The Romanian Legionary Mouvement: An Orthodox*

Christian Assessment of Anti-Semitism, Center for Russian and East European Studies, University of Pittsburg, 1986.

Woolf, Stuart J. (ed.), *European Fascism*, Weidenfeld & Nicholson, London, 1968 (cap. “Rumania” – pp. 146-166 – este redactat de Zevedei Barbu); ed. nouă: *Fascism in Europe*, London, 1981; trad. it.: *Il fascismo in Europa*, Bari, 1968 şi 1973; *cf*. şi Stuart J. Woolf (ed.), *The Nature of Fascism*, London, 1968; ambele editate în 1969 şi la New York (Vintage Books).

Yavetz, Zvi, “An Eyewitness Note: Reflections on the Romanian Iron Guard”, în *Journal of Contemporary History*, vol. 26, 1991.

Zikeli, Gerd, *Corneliu Z. Codreanu. Rumänien 1938 und 1988*, Col. “Europa”, München, 1989 şi 1992. În listele de cărți ale editorului româno-german Ion Mării figurează şi un alt titlu al aceluiaşi autor: *Codreanu – Vater der modernen Nationalismus* (nu cunosc cartea, nici datele editoriale exacte).

[1] Membru al Senatului Legiunii (din 1929), apoi ministru al Educației Naționale, Cultelor şi Artelor în timpul guvernării legionare (1940-41). În *Sociologia*…, ed. a II-a, p. 134, citim: “D-l Corneliu Codreanu a înțeles de la început că un conducător trebuie să fie, în primul rînd, un organizator şi un educator. Problema ce şi-a propus spre dezlegare a fost, deci, formarea legionarului, a Românului nou, a Românului de elită. Crearea unui tip opus tipului de politician, a unui om, deci, care să aibă toate virtuțile care se cer unei elite politice naționale şi căruia să-i lipsească viciile politicianului demagog şi corupt”. Pentru perspectiva sa legionară, a se vedea şi “Doctrina legionară şi ştiința socială”, în *Almanahul “Cuvântul” – 1941*, Bucureşti, 1940, pp. 95-97.

[2] Există o pretinsă fotografie a sa în uniformă legionară, alături de Codreanu (a se vedea CD-ul *Totul despre Garda de Fier*, secțiunea “Biografii legionare”). Sînt informații (*cf*. C. Mutti, *Penele Arhanghelului*…, cap. despre Cioran, mai ales notele 2, 3 şi 10) că ar fi adevăratul autor al prefeței la volumaşul lui Paul Guiraud, *Codréanu et la Garde de Fer*, Éd. du Francisme, Paris, 1940 (este vorba de o “Lettre-préface” datată 30 noiembrie 1940 – ziua comemorativă a asasinării lui Codreanu! – şi semnată “Les Légionnaires de Paris”). De asemenea, s-ar fi apucat, în 1938, să traducă în franceză cartea *Pentru legionari* (ce-a apărut, în cele din urmă, într-o altă traducere – vezi mai jos).

[3] Tot Ed. Scara (în speță, d-l Mugur Vasiliu), deghizată în Ed. Mişcării Conservatoare, a editat în 2008 (la 70 de ani de la asasinatele de la Tîncăbeşti) primul tom din masivul volum *Cartea Căpitanului Corneliu Zelea Codreanu*, care adună, sfidînd straniu cronologia şi fără o îngrijire profesionistă, scrierile rămase de la întemeietorul Legiunii. “Textele cuprinse în acest volum sunt îndeobşte cunoscute destul de vag. Le-am pus împreună pentru mai multă claritate în ceea ce priveşte cursul activității şi vieții lui Corneliu Zelea Codreanu. Acest volum cuprinde: *Însemnări de la Jilava*, *Pentru*

legionari, *Scrisori studențești din închisoare*, *Asupra chestiunii burselor oferite de către statul francez studenților români*, *Programul politic general al partidului Totul pentru Țară* – pentru alegerile din 1931, *Cărticica şefului de cuib* şi *Procesul din mai 1938* – ultimul proces al Căpitanului. Se încheie cu declarația unuia dintre asasinii celor paisprezece – Căpitanul, Nicadorii şi Decemvirii – în noaptea de 29 spre 30 noiembrie 1938" (din prezentarea editorială).

[4] Se pare că a existat totuşi o ediție şi mai veche: *Amintiri de la Jilava*, Ed. Mişcării Legionare, Bucureşti, 1940 (*cf*. CD-ul menționat), ignorată de editorialistica legionară de mai tîrziu, din motive pe care nu le cunosc.

[5] Volumul a cunoscut mai multe reeditări anastatice şi în exil, din care o semnalez aici pe cea din Col. "Omul Nou", München, 1973. *Cf*. şi culegerea intitulată *Îndreptar ortodox*, Ed. Frăția Ortodoxă, Wiesbaden, 1957 (ed. D. C. Amzăr), retipărită în vol. *Predania şi un Îndreptar ortodox cu, de şi despre Nae Ionescu teolog*, Ed. Deisis, Sibiu, 2001 (ed. şi prefață diac. Ioan I. Ică jr).

[6] Savant şi scriitor din prima generația posteminesciană (n. 1868 – m. 1962, după ce a trecut prin temnițele comuniste), foarte apropiat de Mişcarea Legionară, mai ales în ultimii ei ani. Îi numea pe legionari "urmaşii" sau "copiii lui Eminescu". E de mirare că n-a făcut parte, alături de un Corneliu Şumuleanu, de un Traian Brăileanu sau de un Nae Ionescu, din Senatul Legiunii.

[7] N-a avut parte pînă astăzi de o ediție serioasă. O imprimare s-a făcut totuşi, chiar în 1932, la Tipografia Bibliotecii Cercului de Studii al Centrului Studențesc Bucureşti.

[8] Sorin Pavel: autor, alături de Ion Nestor şi Petre Marcu Balş [Petre Pandrea], al faimosului "Manifest al Crinului Alb" apărut în 1927 în revista *Gândirea*, aproape în sincronie cu naşterea Legiunii Arhanghelul Mihail, amîndouă mărturisind puternica ruptură între generații (fenomenul cel mai complex şi mai greu de consecințe al perioadei interbelice în cultura şi politica românească). Obsesia "noii generații" au avut-o cu precădere, pe lîngă întemeietorii Legiunii, un V. Băncilă, un M. Vulcănescu, un M. Eliade ("Mulți se amuzau din toată inima – mărturisea Eliade mai tîrziu, prin anii '60 – de ceea ce li se părea că e o obsesie sau o butadă a mea. Îmi amintesc cu ce plăcere îl întîmpinam pe Em. Bucuța, ştiind că-mi va pune întotdeauna aceeaşi întrebare:«Ce-ți mai face generația, d-le Eliade?»" – cf. *Profetism românesc*, vol. 1, p. 13), un E. M. Cioran, un Ilariu Dobridor etc. În *Istoria*... sa, G. Călinescu se raportează persiflant la această realitate a epocii (*cf*. cap. "Noua generație").

[9] Autorii nu vorbesc propriu-zis în numele Mişcării Legionare, dar ideile de bază sînt aceleaşi, iar unii dintre ei s-au apropiat mult de Legiune în anii următori (cazul notoriu fiind cel al lui Petre Țuțea). Nicolae Tatu (*cf*. ed. 1998, p. 104) mărturiseşte că "*Manifestul*... a fost supervizat de Nae Ionescu" (care "l-a citit şi a fost de acord cu el. Nici o modificare n-a cerut sau n-a sugerat să facem").

[10] Obsesia "anti-iudeo-masonică" a epocii (propagată mai ales dinspre Franța şi Germania), prestigiul lui Moța şi bogăția informativă (la acea dată) a notelor şi comentariilor "de dreapta" au făcut din această ediție una dintre cărțile de căpătîi ale multor legionari (care nu au ajuns totuşi niciodată la delirul antisemit al cuziştilor).

[11] În unele surse: Tasse.

[12] Cel mai complet expozeu faptic al episodului spaniol realizat de unul dintre participanții direcți. Mai tîrziu, închis la Rîmnicu Sărat (unde s-a numărat printre cei executați în noaptea de 21 spre 22 septembrie 1939), N. Totu a scris un roman istoric, intitulat *Căpitanul Andrei*, ce a fost publicat de camarazii săi din exil după aproape o jumătate de secol: Ed. Dacia, Madrid, 1983 (însoțit de textul "Odiseea unui manuscris" de N. Roşca).

[13] Probabil că niciodată, la Paris, vreo editură n-a purtat un nume mai straniu! El se trage de la comuna natală a lui Filon Verca (proprietarul editurii, legionar ultrasimist), Petroşnița (fostul jud. Caraş-Severin)… Vorba aceea: "Ce n-a văzut Parisul!"… Slavă Domnului că Filon Verca nu s-a născut, de pildă, la Ciorogîrla!

[14] *Ruf* / "Chemare", *Lasst und Kirchen bauen!* / "Să zidim biserici!", *Himmel und Erde* / "Cer şi pământ", *Glaube und Freunschaft* / "Credință şi prietenie", *Das Priesteramt und das menschliche Leiden* / "Preoția şi suferința umană", *Vom Tode und von der Auferstehung* / "Despre moarte şi înviere", *Die Vergebung* / "Iertarea" – la care se adaugă *Ein zusätzliches Wort an die jungen Freunde: Wort an die jungen Theologen* / "Un cuvânt suplimentar către tinerii prieteni: Cuvântul către tinerii teologi".

[15] Se pare că autorul este Virgil Mihăilescu.

[16] Nicolae Golea din Fetea (care şi-a scris amintirile în 1965) este tatăl lui Ion (Ionel) Golea, eroul paraşutat, cu veleități de poet (*cf*. Ion Golea de la Fetea, *De vorbă cu neamul*. *Versuri*, Col. "Omul Nou", Salzburg, 1951; reed. "întregită": Miami Beach, 1993, cu o prefață de Horia Sima, dar şi Braşov, 2003), şi al lui Traian Golea, cunoscutul editor legionar din Occident.

[17] Ca şi cel al lui Mardare Popinciuc, pe care l-am citit cîndva în dactilogramă şi despre care nu ştiu dacă a fost sau nu editat în cele din urmă.

[18] Volumul VII include spre sfîrşit o anexă bibliografică intitulată "Un rezumat orientativ al literaturii legionare" (pp. 482-531), făcută în pripă şi fără profesionalism, ceea ce-i anulează în mare măsură valoarea instrumentală.

[19] Cele apărute în anii următori (pînă în 1997, dacă nu mă înşel) sînt de un interes mai scăzut.

[20] Poemul dramatic în cinci acte *Meşterul-Fără-Nume* a fost nominalizat al doilea (din 102 piese concurente) la concursul UNITER pe anul 1992, cînd marele premiu a fost obținut de *Evangheliştii* Alinei Mungiu – alegere simptomatică pentru perversiunea morală şi estetică a lumii româneşti postdecembriste.

[21] Editura pariziană Plon a tot amînat (*cherchez... le juif*: în cazul de față, Alain Paruit) o ediție franceză ce reuneşte rezumativ cele trei volume româneşti ale autorului (pentru reeditarea lor în româneşte, la Ed. Christiana, într-un singur volum masiv, cu revizuiri şi adaosuri substanțiale, vezi mai jos). În cele din urmă, traducerea în franceză s-a tipărit (2011) la Ed. Opera Magna din Iași (într-un tiraj limitat și pe spesele autorului), cu titlul *Quelqeue part a l'Est* (trad. Dana Petrişor şi Mihaela

Bacou).

[22] Zis "Macă" şi cunoscut şi în calitate de compozitor (*cf*. şi micul volum de producții lirice *Catrenele învierii. Exerciții de memorie şi de supraviețuire din temnița Aiudului*, Ed. Crater, Bucureşti, 2000). A nu fi confundat cu editorul şi filatelistul de la Madrid (m. 2002). A murit în 2009.

[23] Nae Ionescu a murit pe 15 martie 1940.

[24] De fapt, ediția a doua, revăzută şi adăugită, a volumului *Surîsul Legiunii sau Cum înțeleg eu legionarismul românesc*, scos la aceeaşi editură.

[25] A se vedea replica lui D. Bacu: "Procesul reeducării. De ce şi ce au fost demascările de la Piteşti şi Gherla", în *Puncte cardinale*, numerele pe aprilie, mai şi iunie 1996.

[26] Pandrea şi Codreanu au fost colegi de şcoală militară la Mănăstirea Dealu.

[27] Lucrare tradusă degrabă în Franța gauchistă şi marxizantă: Lucrețiu D. Pătrăşcanu, *Sous trois dictatures*, Vitiano, Paris, 1946.

[28] Monografia (la origine, teză de doctorat) a apărut inițial în limba franceză, la Éd. La Découverte din Paris, cu titlul *Mircea Eliade. Le Prisonnier de l'histoire* (2003), prefațată de Jacques Julliard.

[29] Prima oară se tipărise în exil, la Paris (*Ethos*, nr. 4/1983), cu notele omagiale ale lui Mircea Eliade şi Virgil Ierunca (şi acesta simpatizant legionar, în prima tinerețe).

[30] Titlul reprezintă o metaforă alchimică. Cartea are caracter autobiografic.

[31] Dintre articolele lui Indro Montanelli (trimis special al cotidianului *Corriere della Sera* la Bucureşti, în 1940) mai menționez: "L'ultima avventura del generale Cantacuzeno" (15 octombrie 1940, p. 3), "I bonzi a Jilava" (19 octombrie 1940, p. 3), "Le cento evasioni di Horia Sima" (22 octombrie 1940, p. 3) etc. "Oggi il decano del giornalismo italiano non vuole che quegli articoli siano ripubblicati" (C. Mutti, *loc. cit*.).

[32] A nu se confunda cu W. Seton-Watson, care a publicat, în 1934, o *History of the Roumanians: From Roman Times to the Completion of Unity* (Cambridge University Press).

publicat de Răzvan Codrescu